

ELŐFIZETÉS

KELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hatásos petit sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egykori
vasútiak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 102.

KIADÓHIVATAL:
Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József tércsög-út 21. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, december 6.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérolók: Magyar seb, osztrák zseb.
- A kultuszóra.
- Pénzt vagy életet!
- Csak két koronát...
- Tetemrehívás.
- A t. Hazból.
- Első öt: kisleány Mary-Anne.
- Zsur-témák.
- Érdekes eljegyzés.
- Az aradi csipkekiállítás.
- Elmebajos urind.
- Strófák a cukrász-asztrájkiról.
- Részegen a sínek között.
- Tarkaságok.
- Téma: Vasárnapi strófák. — Katonai emlékek. Írta: Tömörkény István.

Magyar seb, osztrák zseb.

Arad, december 5.

A gráci baka vigan élvezi a kimenő boldogságát a Stadt-park fasorában, a mialatt a nagyváradi bakák Mosztárba utaznak. A bécsi Deutschmeister-bakák zavartalanul betartják randevukat, amelyekkel a szakácsnéknak adósak, de a budapesti hatos bakát már csak a szerbiai határon várja a szoknya-nadrágos banda-vitéz. Az insbrucki kaszárnyákban most is úgy hallatszik a tiroli jodlrozás, mint azelőtt, de a lőcsei garnizonban nincs nóta; a hány batalion volt, mind levitték az annexió boldogságában fuldokló területre. Pilsenben nem csappant meg a sör katona-kuncsaftjainak a száma; már a miskolci hatvanötösök egy

zászlóalja csak Boszniában lakhatik jól — puskaporszaggal. A brünni tüzerek ágyui most is odahaza, álmosan terpeszkednek a laktanya félszerekben; a komáromi magyar ágyukat a harcmezőre vonszolták; hogy véletlenül két útegre való magyar legény is volt velük, arról a hadügyminiszter, sem a Heeresoberleitung nem tehet. A linzi Edelknabe, az ötvenkilences, ma is az üres puskaperos tornyot strázsálja, amelyet az ördögnek sincs kedve ellopni és a Belzebubnak se sikerülne fölrobbantani; ellenben a székesfehérvári ezred mansaftja, a tulajdonai legény már a bosnyák-montenegrói határt fogja őrizni, ahol kevésbé nyájas a helyzet. A kassai, nagyszebeni katonákkal elmélkedhetik: miért áll hozzá közelebb a monarkia nagyhatalmi állása, mint a salzburgi, teschei bajtársához, hogy annak védelmére őt utazta ják le s nem emezeket.

És mindenütt így van. Az osztrák katonák otthon maradnak, a magyar katonákat ellenben háboruba viszik. Mindössze Lembergől, meg Stanislauból vitték le egy-egy löngyel zászlóaljat — talán ép a magyarokkal való fajrokonság kedvéért.

Szent Közöség: hol itt a paritás? Mindenható Aerenthal-Lexa: hol itt a kvóta-arány? Boldogságos Lueger Károly: hol van most Ausztria? Amikor a katonai nyelvről van szó, akkor minden Ausztriáé, Magyarországé semmi. Amikor fizetni kell, a nagyhatalmi állás költségeit izzadni, akkor fölemelik Magyarország kvótáját. Az udvartartáshoz meg egyenlő összegben

járulunk hozzá, annak ellenére, hogy abból semmi se jut rák. S amikor a hadsereg részére való szállításról, a magyar ipar részesedéséről van szó, akkor nem lehet a kvóta arányát betartani. Hanem amikor hadsereget, halál-abrakot kell liferálni, akkor Magyarország a kvóta-arányon is túl liferál, sőt az övé a szállítás monopóliuma.

Még nincsenek nagyon messze a multban azok a disputák, amelyek a körül táncoltak: kié lesznek a zseniálisan anektált tartományok? És akkor megállapították: vagy Ausztriáé lesznek, mint új tartományok, amelyek a Reichsrathba küldenek képviselőket, vagy pedig, egész különleges helyzetben sem az egyik, se a másik monarkia-félé; Magyarországé semmiesetre. Mi csak a történelmi jogcimet adtuk az anektálásra, meg a vért. A haszon Ausztriáé. Mert ha formálisan nem is csatlóznák Ausztriához: a bosnyák piacot, a bosnyák fogyasztást egészen az osztrák ipar, az osztrák kereskedelem, az osztrák tőke eszi meg. Nekünk nincs kivitelünk, nincs tőkénk, amely ott vethetne és acathatna még ha alkalmat is adnának rá nekünk.

A hatalom, a fény, a haszon, a pénz Ausztriáé. A mienk: az adó, meg a hadviselés. Magyar pénzzel kell a bécsi udvari életet megfizetni s magyar katonának kell elvérezni, hogy Ausztria egy új tartománynyal gyarapodjék, hogy az osztrák kereskedelmi és ipari érdekek rövidséget ne szenvedjenek. A külpolitikában nem számítunk, a magyar dolgokkal nem

Vasárnapi strófák.

*

Gyár-város.

Hires város, Arad város,
Minden lyukba egy-egy gyáros.
Gyár emitten, gyár amottan,
Gyár van minden kis sarokban.
Ma Westinghouse, holnap lánc-gyár,
Gyors tempóba haladunk,
S most mindig gyár szervezésen
Fárad testünk és agyunk.

Nagy gyár szükség van manapság,
Le kén rakni már alapját
Valami jó pénzes gyárnak,
De legfőképp katonákat
Kellene most gyártani gyorsan
Autobusz és lánc helyett,
Hadd küldhetnénk Boszniába
Gyárba készült sereget.

S csak az nyugtat némiképen,
Hogy ily fajta sereg — kérem —
Hamisítás, svindli volna,
Mely szerb szélre szétbomolna, —
Hiszen már ma (— nem nagy dolog
Alapítani gyárakat)

Minden házba, minden gyárba
Panamákat gyártanak.

Zsurók.

Zsur van — a tél beállván —
Minden szalónba már,
Hol mindenkit meleg víz,
Szendvics s pár pletyka vár.
Nem tudja nélkülözni
A zsurt — ah! senki ma.
A színésznek úgy nem, mint
A grájzleros fia.

Egy zsuri láztól ég most
Piatál és öreg,
Hja! így van ez, ha tél van.
S ha graszszál a hideg.
Sőt régi jó poeták,
— Magyar poeta had
Rendeznek cifra, vidám
Modern zsúrokat!

Pesten Petőfi tart sok,
Szép diszes matiné,
Zsúroznak nyakra főre
Jó Kisfaludyék!
S hogy városházunk terme
Mindig telis-teli,

Látszik: a zsúrozásba
Sincs hátra — Kölcsey!

Katona-mizériák.

Sír a Panna, sír a Marcsa,
A Julis, a Maris,
Elmegy hegyes Boszniába
Az Andris, Pista is.
Dúl-fúl minden háziasszony,
Igaz is, igaz is,
A piacon soká marad
A Julis, a Maris.
Mert hogy ott kien bucsúzkodnak
Rozi is, Pista is.

Az aradi felsőbb lányok
Szomorúk, szomorúk,
Mindegy nekik: korszó, Hal-tér,
Ez is út, az is út...
Nem lesz velük szembe-rózsám
Daliás tisztí had,
Tisztí vizsgálat se lesz,
Sok minden elmarad...
... Szegény-szegény felsőbb lányok,
A szívük megszakad...

Szülők.

törődnek; de mikor a mészárszékre kell vonulni, akkor a derék szövetséges udvariasan félreáll: tessék, majd csak ön után!

A világtörténelem nem ismer még egy példát, amelynél egy nemzet ilyen balek lenne. Csak ur és jobbágy között lehet olyan viszony, hogy az egyik henyéljen, a míg a másik fizet, hogy a jobbágnak esapra kelljen utáni a vérét amannak jóvoltáért. Mi azonban — legalább eddig azt hittük, — önálló és független állam vagyunk.

Majd ha a lőcsei, váradi, komáromi bakák elvérezték s az ő haláluk árán talán valahára nyugalom lesz a Balkánon: milyen nagy lesz a hadi dícsősége Ausztriának és a haszna a budweisi, prágai meg a linei gyárosnak! És próbáljon a magyar újra beszélni arról, hogy valami köze van Morzárhoz, Bilekhez, szóval: Besznia-Hercegovinához. A háboru más és az üzlet is más . . .

Az ingyenes népoktatás. December 5-én jelent meg az Országos törvénytárban az ingyenes népoktatásról szóló szentesített törvény. Mint fővárosi tudósítónk értesül, Apponyi Albert gróf a törvény életbeléptetését az állami iskolákra nézve 1909. szeptember elsejére, a községi és felekezeti iskolákra nézve pedig 1910. szeptember elsejére tűzte ki.

Viharos ülés a Reichsrathban. Béceből táviratoznak: A Reichsrath mai ülésén ama pillanatban, midőn *Wersbirechner* elnök az emelvényre lép, a cseh radikálisok a tegnapi ülés végén az elnök részéről tett kijelentés ellen fűlékelítő lármában törnek ki. Hec sipokat és szitánákat szakadatlanul fújnak. Az elnök megnyitja az ülést. A helytonos fűnyelés és dörömbölés az irományok felolvasása alatt is tart. A cseh radikálisok csak akkor hagyják abba a lármát, amikor Modracsek képviselő a budget-provizoriumra vonatkozó sürgősségi indítvány tárgyalása során szólásra emelkedik. Modracsek igen őszintén bírálja a kormány eljárását, mely a Ház feloszlításának fenyegetésével és a prágai statáriummal kezdődik. Minden szavart a kormányt teszi felelőssé.

A kultusztárca.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Budapest, december 5.

A kultusztárca vitéjét (folytatták a képviselőház mai ülésén. A táblára még igen sok szónok neve van felírva; ma *Goldis* László, a mártíradnai képviselő nyitotta meg a vitát, az alkoholizmus ellen mondott érdekes beszédet. Utána *Halász* beszélt a diplomáciai pályáról.

(Az alkoholizmus ellen.)

Justh Gyula elnökölt az ülésen s megnyitva az ülést *Goldis* Lászlónak adta át a szót, aki ahhoz a tétre hasz beszélt, mely az alkoholizmus ellen való védekezés céljára 1000 koronát állít a költségvetésbe. Szózatokkal szótokat olvas fel, hogy a nyugati államokban ezer milliókat költenek évenként az alkohorra s hogy most már Magyarország is versenyes velük a pusztító betegség arányában. A külföldi védekezési eszközöket ismerteti s rájuk is fokozottabb akciókat követel.

Apponyi Albert gróf *Goldis* Lászlónak válaszul, kijelenté, hogy vele teljesen egyetért, nálunk még az antialkoholista mozgalom kicsiny, ezért nem vettek fel nagyobb összeget erre a célra. A tételt a Ház megszavazta.

(A diplomáciai pálya.)

Halász Lajos segíteni kíván azon az anomálián, hogy a császári és királyi körös konzulátusoknál a magyar elem egy minimális százalékban van képviselve. Megemlíti, hogy már 1880-ban a képviselőház kérését is egy határozatot, amelyben a vallás- és közoktatási miniszert arra kényszerítette, hogy egy diplomáciai pályára előkészítő intézet létesítése iránt es 1881. évi költségvetés kapcsán javaslatot tegyen. Sajnálatos körülmény, hogy bár az akkori kultuszmíniszter tett is e tárgyban egy jelentést, a képviselőház határozata máig sem lett effektív. Hangsúlyozza, hogy csak annak a diplomáciai előkészítő tanfolyamnak felállítására tenné le a szót, hogy a konzuli pályára magyar ifjak is mehessenek. Már egyrészt a mai viszonyok miatt a bécsi konzuli akadémia elvégsége igen nehéz feltételekhez van kötve, másrészt a diploma csak konzuli pályára készíti. A pályaválasztó ifjak ma még nehezen szánják rá magukat arra, hogy csak ilyen speciális pályára menjenek, ellenben ha a konzuli tanfolyam elvégsége az egyetem elvégzésével párhuzamos történik, akkor azok az ifjak, akik a konzuli tanfolyamot elvéggezték, de ezen a pályán akár családi, akár házassági, akár bármily indokból nem akarnak megma-

radni, nem jöhetnek zavarba s nem állanak bizonytalanság előtt, mert megvan a kezükben az egyetem elvégségét igazoló diploma, amely után a többi pályákon való érvényesítésre nyújt teret, ad jogot. Ohajtáná, ha a képviselőház régi határozata végrehajthatnák.

(Egyetemi ügyek.)

Ballagi Aladár az egyetemnek tételőnél szólal fel. Belemlíti, hogy a tudapesti egyetemet osztrák császári patens alapján kormányozták osztrák módra. Az egyetemi szabályzatban rendőri szakaszok vannak. Az előjárásigot is nem tanárok, hanem tanárok által választott bizalmi emberek választják.

Felkiáltások: Az egyetemi tanárok *szóval* (D-rőltség.)

Ballagi eseteket sorol fel, hogy a régi kormányok mennyi visszaélést követtek el. *Trefort* például egyszer magához hivatta *Kovácsy* Árpádot és ráíralt, hogy ne írt terjeszt előadással a forradalmi eszellemet. Beszél szintén az egyetemi könyvtár hiányairól.

Thaly Kálmán: Az egyetemi könyvtár hiányain egy megszabásu nemzeti könyvtár építésével óhajtaná segíteni.

Apponyi Albert gróf röviden reflektál a felkiáltásokra. A konzuli tanfolyam eszméjének exhumálásával szívesen foglalkozik. Az egyetemi tanácsot már felhívta, hogy tegyen javaslatot az egyetemi szabályzat reformjáról. Nincs rá nézve undorítóbb feltétel, min hogy ő azért, mert az egyetemi tanárok felügyelő hitelessége a miniszter, a tudomány szabadságát korlátozni akarják. (Helyesítés.)

A középiskolai tanárok fizetése évek óta télenél

Hajdu Frigyes a tanárok fizetésének rendszert sürgeti.

Előnk az ülést délután 4 órára halasztja.

Délután és este.

Návay Lajos elnök négy órakor nyitja meg az ülést, amelyen felvették a közoktatásügyi költségvetés vitáját. *Botzenhardt János* a budapesti III. kerület számára gimnáziumot kér.

Hoek János a gimnáziumi tanítással foglalkozik, *Kovács Pál*, *Lindner Gusztáv* és *Nagy György* felszólalása után *Apponyi Albert* válaszolt, a vita során elhargadták a szót a Ház a költségvetést elgádos. (Felkiáltások: *Eljő Apponyi!*)

Következik az *igazságügyi költségvetés*, amelyet *Bizony Ákos* előadása alapján elfogadnak. Aztán a vitát félbeszakítják és átérnek az interpellációkra, amelyekről lepuuk más helyen számolunk te.

Katonai emlékek.

— Novibazári katonák. —

Írta: *Vöndörkény István.*

L

Most husz éve. Ősz volt persze akkor is, ha már most husz éve történt a dolog, a vén hegyek tetején köd ült a völgyben zúgtak a Lim sebes vizei a sziklák között, egy apró hegyi város minden hajnali regényesége feküdt a tájon; ám mindezzel senki sem törődött, mivelhogy a szellős Novibazárból ezen a napon indultunk hazafelé. A zászlóalj összeállt a táborudvaron. Az embereknek némely része már három éve lent szolgált, más része két esztendeje, egy részünk pedig tizenhárom hónapot volt otthaggyandó az életből. Szóval a zöldparolis negyvenhatosok készültek utnak eredni, helyettünk már ott voltak a piros parolis nagyváradi harminchetesek. Az emberek egy része a távozás előtt barátságos korhelykedést vitt véghez a szomszéd Prjepoljén, amely a víz tulsó oldalán feküdt, ezeknek vöröskarikás volt a szemük, mintha sirtak volna a nagy végbucsu alkalmával, pedig csak nem aludtak. Az is jó foglalkozás; nem aludni ilyen jókora gyalogut előtt, különösen mikor igazán mindenét magával viszi az ember. De hát már mindegy, és így történt, ezért a regős időre mindenki

a helyén állt, azután vezényszó, őrségi tisztelés, a katonatömeg a kanyargós uton kigyóvonásban megindul és halad Csend van, részint mert hapták van, részint mert a deb sem szól; ha szólna is, hiába szólna, mivel hogy ott dobszóra lépést tartani úgy sem lehet.

Tehát halad csendben a társaság, csak lel kében ünnepelvén a hazamenetelt. Kellemes utazás. Csak Sarajevoig kilenc nap az ut megfelelő pihenőkkel s azután jön még a vasut. Holnap ennél fogva még bizonyosan nem érünk haza, de hát azért csak menjünk. Haladunk. Ahol a Limbe a játékos kedvű Zselaznica beleszakad, a török tiszték filagóriát állítottak, ott a bucsu üdvözléseivel gyanánt pezsgőpalackok durrognak. Becsület, jó szó, tisztesség, az a Keleten mind ritka madár, mint az araszos szalonna, a pezsgő azonban mindenhova, a pokol végére is eljut, hogyne jutott volna el ide, ahol szerfölött uralkodott a barátság, parancsszóból.

Innen fölfelé kellett menni egy hegyre, jókora kődarab, bánatában hullajthatta el a teremő isten, annak a tetején meg kellett állni. Részint mert nem kutya az ember, hogy örökké tudjon szaladni, részint pedig, mert béréről visszanéz a vándor. Visszanéztem én is, mint a többi és ekkor az volt a gondolatom, hogy nem utoljára látom én ezt a kies völgyet a minaretekkel, amelyekből a harang dölben te szokott járni ebédelni. Hogy min

majd még egyszer ide eljövünk. Ha baja lesz a királynak az ittváó néppel, ugys bizonyosan csak megint minket küld vissza ide, mint akik már ezen a tájon ismerősek vagyunk. Akiknek itten cimboráink vannak és üsmörjük a népeket.

Ez a gondolat nem aludt el: a tájakra egyszer mégis csak vissza kell menni. Vagy legalább is kellene. Le lehetne vinni a gyerekeket, mondván nekik: nézzétek, az apátok itt hordozta valamikor a puskát, továbbá azt az alkalmas kardot, amely kardnak rövid, kenyérvágó késnek pedig hosszú. A világ is haladt már azóta odalent, ahol lefelé menet a vasut elmaradt, jó postakocsik vágatnak, a pompás utakon mindössze egy napig kellene csak utazni apró lovacskákon. Valóban, erre az utra külön számítások történtek, amelyek részleteikben már annyival is inkább kidolgozottak voltak, mert sok éven át terveződtek. De mindig elmaradtak. Mert van eset rá a polgári életben, hogy az embert eléri egy kis fölösleges idő. De hogy fölösleges pénz és fölösleges idő egyszerre érje el az embert, az nem történik meg sohasem. Így hát húzódtak tovább a tervezetek, míg nem egyszerre csak hirtelen érkezik:

Vége a novibazári kirándulásnak. Oda most már csak utlevéllel lehet menni.

No, akkor csakugyan vége. Az utlevél belekérül valami új koronába s vajjon megér-e annyit az egész Novibazár . . .

Pénzt vagy életet!

Összevert adós.

— Az Aradi Közlöny tudósításából. —

Arad, december 5.

A zord hitelezők két diszes példánya került ma az aradi rendőrség elé. Olyan hitelezők ezek, a kik a pénzt vagy életet követelő mondást a gyakorlatban is meg akarták valósítani és néhány hatást agyba-főbe verték késedelmező adózat.

A dolog ma délelőtt jutott a rendőrség tudomására. Megjelent ugyanis a főkapitányságon *Schlesinger* Miksa aradi szobafestő. Homlokán nagy seb tátongott, arcát pedig vér borította. Elpanaszolta, hogy őt volt lakásadói, *Tokai* Lajos és felesége meg akarták gyilkolni. Tokaiéknek Tökölly Imre-utca 22. szám alatti lakásán 6 egy kis szobát bérelt, melyért 2 korona 60 fillérrel adós maradt. Tokainé elsején követelte a pénzt és mikor azt nem kapta meg, egy nagy bottal ütlegelni kezdte *Schlesingert*. Az védekezni próbált, de Tokainé orditozni kezdett:

— *Pénzt, mert különben meggyilkolnak!*

A szobafestő alig birt menekülni az ütlegelések elől. Másnap — így beszélt tovább a rendőrség előtt — elköltözött a szobából a Határ-utca 18. szám alá. Azóta Tokai és felesége folyton üldözték az utcán. Ahol meglátták, fenyegetőzve követelték tőle a pénzt. Tegnap elmentek az új lakásra s mikor ő bezárkózott a szobájába, baltával kezdtek feszegetni annak ajtaját mindaddig, míg a szomszédok kidobták őket a házból. A dühöngő házaspár ekkor sem tágitott. Megvárták *Schlesingert* a Hunyadi-utca sarkán és ott késsel támadtak rá. *Schlesinger* ekkor revolvert rántott elő, mire Tokaiék megfutamedtek. Ma délelőtt 10 órakor azután a Boeska-tér sarkán újból meglesték a szobafestőt és egy sörös üveggel úgy fejbe vágták, hogy az vértől borítva esett össze. Ekkor taposni kezdték mindaddig, míg a járókelők meg nem fékeztek őket. Az összevert emberhez orvost hívtak. *Keppich* Jakab dr. részesítette őt első segélyben.

A feljelentés után a rendőrség beidézte

Tokaiékat. Kihallgatták őket s miután nem idevalók, valószínűleg eltoloncolják őket Aradról. A bünvádi eljárást megindították ellenük.

Csak két koronát . . .

— A polgári jótékony nőegylet tea-zsurja. —

Mint mikor az első fecske megjelenik az áprilisi égen, hirdelve a tavasz jöttét, olyan előhírnökévé vált a farsangnak a polgári jótékony nőegylet tea-ja.

Mikor lehull az első hó s az első hidegcsavarta könnycsepp megjelenik az elhagyott özvegy öregasszonyok szemében, Carneval mezébe buvit a jótékony nemtője. Vig mosolylyal jár körül s a jótékony adományok, melyek tarsolyába hullnak, napsugárrá válnak: könnyeket csókolnak föl.

A társadalom adója ez, mit minden évben le kell rónia a támogatására szorulókkal szemben, mindaddig, míg az állam jövedelmei le nem emelik vállairól ezt a terhet.

A polgári jótékony nőegylet 2 koronát kér csupán. Kellemes délutánt kíván érte szerezni az adakozó közönségnek. Ez idén, december 8-dikán délután 5 órakor a „Fehér Kereszt” szálloda télikertjében tartja meg tea-zsurját.

Ha a „Fehér Kereszt” vén falai érezni tudnának, talán mosolyogva néznék végig a virágzó egylet asszonyainak sürgés-forgását s a 65 esztendő előtti időkre emlékeznék vissza, a nagymamákra, kik akkor mint fiatal asszonyok szövetkeztek össze az általuk alapított ifju egylet fölvirágoztatására. Arad régi társadalmának asszonyai, Tones Borbála, Weiler Katalin, Reek Anna, Schaerfeneder Elisa, Priegl Katalin, Fáber Katalin, Bartscht Julia, Nikolits Katalin, stb. élükön a fáradhatatlan fővédasszonnyal, Hippert Aloiziával.

Az egylet vagyona, mint a megsárgult lapok mutatják, alig volt több pár száz forintnál in Wiener Währung (bécsi érték) mint akkor számítottak. Jólóman garásonként, hatosonként takarékoskodták össze a mai közel 70,000 frt.-nyi vagyon alapját. Akkor alig tudtak pár árva gyermeket az egylet jövedelméből eltartani, most hatalmas tőkéjének kamatjából 120 özvegy-asszonyt segélyez havonta, a teák jövedelmének fele is sürgős segélykép vándorol közéjük.

A „Fehér Kereszt” vén falai érezni tudnának, talán mosolyogva néznék végig a virágzó egylet asszonyainak sürgés-forgását s a 65 esztendő előtti időkre emlékeznék vissza, a nagymamákra, kik akkor mint fiatal asszonyok szövetkeztek össze az általuk alapított ifju egylet fölvirágoztatására. Arad régi társadalmának asszonyai, Tones Borbála, Weiler Katalin, Reek Anna, Schaerfeneder Elisa, Priegl Katalin, Fáber Katalin, Bartscht Julia, Nikolits Katalin, stb. élükön a fáradhatatlan fővédasszonnyal, Hippert Aloiziával.

A közönség adója, a megdrágult viszonyokat tekintve sem olyan súlyos, mint rége volt. Akkor a belépti díjon kívül tombolatárgyak küldése, estélyi öltözékek beszerzése sek pénzbe került. Most csak 2 korona szükséges, egy jóakaratu gyomor a csésze tea elfogyasztására s mondjuk utoljára, de nem utolsónak: egy malom kalap.

A védasszonyok buzgón fáradoznak azon, hogy a közönségnek kellemes délutánt szerezzenek. A közönség pedig szives és udvarias, most sem hagyja cserben az egyletet, mint az előjelek mutatják olyan, vagy még látogatottabb lesz a zsúr mint az előző években. A katonazene hangja vidáman csendül meg a télikertben s ha a spiritisztáknak igazuk van, talán még gyöngye levendula illatot is érzünk majd a levegőben. A nagymamák szellemei lengenek körül, kik mosolyogva figyelik alapvető munkájuk folytatását: a közönség vidám megadózatását, a guruló aranyokat, melyek oly sek nyomort enyhíteni indulnak vándorutjokra.

Darányi Iánosé.

Andrássy Bécsben. Bécsből táviratoznak: *Andrássy* Gyula gróf befügyminiszter ma ideérkezett. U.azára a svéd királyi pár látogatásán kívül politikai ügyekkel is összefüggésben áll. *Andrássy* utasította előszörben a kettő függetlenségi képviselőket és velük a bank kérdésben tárgyal. A függetlenségi képviselők hír szerint kifejtették a befügyminiszter előtt, hogy a 48-as párt a közös bank szabalmát semmiféle formában sem hosszabbíthatja meg.

II.

Élt abban az időben Novibazárban egy derék férfiú, bizonyos nevezetű Bogulovics, polgári foglalkozására nézve rabló. Nem jövedelmes ipar ott lent az utonállás, mert a nép szegény s valami sokat nem lehet tőle elvenni, ám Bogulovics azért a kevés haszon és nagy forgalom alapján állandóan folytatta a rablási gyakorlatot, elvette az utastól a kevéske árpalisztyét, a ruháját, dohányját s elvette az életét: egy egész sor gyilkosság terhelte a lelkét, ha volt neki. Így Bogulovics apránként följutott a rablókapitányi sarzsra s a fejére a kajmakám, a kerületi előljáró kitűzte a szokásos Napszoktat. (A Napsz a Napoleon d'ornak az értelmes megrövidítése.)

A mi utbiztosító őrzatainknak nem akadt utjába Bogulovics, inkább másfelé kalandozott, amerre a mi fegyvereink nem jártak. Így a török csendőrök feladata maradt, hogy a derék urat élve vagy halva előkerítsék. Egy ideig hiába keresték, mert hol a hegyek között, hol a limparti bozótokban könnyen el tudott bujni az üldözők elől. Egyszer mégis csak rátaláltak, jó messze, kint. A járókelő nép adta nekik titokban tudtul, hogy Bogulovics bent van elbujva a vízparti sumárban, alighanem lehevert és alszik.

A captiék nem mertek bemenni utána, hanem az egyik találmásra beelőtt a sumárba. A lövére az aiv barhelyéről fölugrott s emint a

feje kilátszott az embermagasságu bozótból, abban a pillanatban megkapta az arcába a halálhozó lövést.

Idáig a dolog egészen közönséges rablótörténet. Most jön a másik része. A captiék lelőtték Bogulovicsot: jó. Kijár érte nekik a bizonyos mennyiségű Napsz: jó. Csakhogy a kajmakám nem hiszi el nekik csak egy szóbeli jelentés alapján, hogy csakugyan Bogulovicsot lőtték le. Hátha más, kisebb híru és csekélyebb tekintélyü rablót lőttek le, akit vitézi tettei még nem emeltek arra a magaslatra, hogy szépszámu aranyak legyenek a fejére kitűzve? Ez mind igaz, s ha most már holnap estig beszélünk is erről a dologról, csak oda lyukadunk ki, hogy ide bizonyíték kell.

Nálunk ilyen esetekben „a bizottság kiszáll.” Ott ilyesféle bizottságok nincsenek. Ott a dolognak a fordítottja áll, nem a bizottság száll ki, hanem beszállítják neki a lelőtt embert. Erdemes e azonban egy ilyen hitvány testet, mint ez a Bogulovics is volt, olyan mesz szíre cipelni? Nem érdemes. Elvégre ugy sem az egész test a bizonyíték, hanem csak a fej, mivelhogy az aranyak is erre voltak kitűzve. A logika ugy hozza magával, hogy csak a fejet kell bevinni, a test pedig maradjon ott a bozótkban, ahol van, keselyük és farkasok harmincadjaul.

A derék pirossipkások az elméletet azonnal átvitték a gyakorlatba. Hadzsárral lenyiss-

szantották a rabló fejét, vágta az erdőben hozzá egy alkalmas karót, arra rászúrták, a testet pedig ott hagyták a bozótkban. Azután jöttek hazafelé, diadalmas, győzelmes harc énekeit dalolva. Épp ott haladtak el táborunk előtt, büszkén. Az előljáró csendőr vitte a fejet a karón. Bogulovics éppen az arca husába kapta a golyót, a hus megdagadt, a fogakról fölönödött Bogulovics feje épp oly rémesen vigyorgott a karón, mint ahogy azt ebirtás alkalmával az országut szélén agyonlőtt kutyák teteménél lehet látni.

A csapat áthaladt a Lim rozoga hidján, folyton dalolva. A tulsó oldalon kezdődött Prjedolje külvárosa, a Vakuf. Annak a népe már hírülvette a dolgot, örömvöltések és sikoltozások hangzottak, gyermekek és emberek s a nem török vallásbeli asszonyok zagyva énekes lármával haladtak a csendőrök nyomában: szegény, elhagyatott, istenhátamögötti földhözragadt nép tobzódvá így örvendezett azon, hogy utonálló rablólovagjától megszabadult.

A csendőrök ezután a Bogulovics fejét bevitték a kajmakám elé. Ugy hallottam, hogy a ház előtt a karót a földbe beszúrták s úgy mutogatták elrettendő példaul a vigyorgó fejet napokon át. Csak hallottam, nem láttam s így nem is bizonyos, mert az emberek ott is sokat beszélnek, ha a nap hosszu. Csak az bizonyos, hogy olykor a fejjel álmodom. A többi ugynevezett „megrendítő látvány”, amelyekkel az élet

Tetemrehívás.

A kisszentmiklósi fojtogató öngyilkos? — Az újabb nyomozás eredménye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Az Aradi Közlöny mai számában megírtuk Deszpót István mezőkovácsházai csendőrmester nyomozásának eredményét, amely szerint kiderült volna, hogy a kisszentmiklósi négyes gyilkosság, a vingai és battonyai bűntény egyik tettese a Reformátuskovács házában öngyilkossá lett Gecei Sándor. Az aradi rendőrségnek aggályai voltak afelől, hogy csakugyan ez-e a gyilkos. Tudniillik Greén Nándor tb. főkapitány más nyomokra bukkant. Így hát nem lehetett határozottan állítani, hogy csakugyan Gecei-e a tettesek egyike, habár Deszpót csendőrmester már tegnap is határozottan állította, hogy az öngyilkos Gecei kezéhez tapad a meggyilkoltak vére.

A mai nap azonban olyan bizonyítékokat hozott, amelyek valószínűbbé teszik azt a feltevést, hogy tényleg Gecei a bűnösök egyike.

Mint megírtuk, Gecei holttestét Reformátuskovács házában hagyták, hogy a mai napon oda vigyék azokat, akik fölmerhetik benne a kisszentmiklósi gyilkosság tettesét. Odahívták ma az ujaradi Weisz terménykereskedő-cég raktárosát, Náthán Rezsőt, a gyakornokot, Frisch Hermant, továbbá Kosztelnik János és Martinec András battonyai lakosokat, akiknek tudvalevően a battonyai gyilkosság után a Petrovics Dusántól elrabolt két lópokrócot a tettes eladta. A halottat felöltöztették ma abba a ruhába, amelyben Battonya környékén bujdokolt és a szembesítés meglepő eredménnyel végződött. A tanúk mindnyájan ráismertek Geceiben arra, aki az elrabolt holmikat nekik eladta.

Náthán Rezső előadása.

Az ujaradi Weisz terménykereskedő cég raktárnoka, Náthán Rezső ezeket mondta a felfedezésről az Aradi Közlöny tudósítójának:

— Egészen bizonyos, hogy Gecei Sándor egyik tettese volt a vingai, battonyai és a kisszentmiklósi gyilkosságoknak. A meggyilkolt Freikoffnének kezei ugyanolyan fehér madzaggal voltak megkötve, amilyent Geceinél találtak. Azonkívül két battonyai ember, kinek a gyilkosság után a pokrócot akarta eladni, a ruházatára is ráismert. Gecei ki nézése is azonos azzal a fényképpel, mely az aradi rendőrségen van és amelyben az egyik alkalmazottuk rögtön a kisszentmiklósi eset után a gyilkosra ismert, akkor azonban a rendőség ezt nem vette eléggé figyelembe. Én és a Weisz cég alkalmazottai fölismertük a halottban azt, aki a kisszentmiklósi gyilkosság után az elrabolt kukoricákat nekünk eladta.

A bűntársak.

Deszpót István őrmester, aki éleslátásával azonnal felismerte a helyzetet, már azt is tudja, hogy kik lehettek az öngyilkos Gecei bűntársai. Az egyiket Deszpót őrmester a saját névrokonában, Deszpót János régen ismert csavargóban és házasságszédelgőben sejtí, aki nagyon jó barátságban volt évek óta az öngyilkossá lett Geceivel. A mezőkovácsházai csendőrség jól ismeri Deszpót csavargót, akinek Aradon Arad-, Temes- és Csanádmegye legtöbb községében voltak menyasszonyai és azokat állandóan megcsalta, becsapta több száz korona erejéig. Deszpót őrmester megtudta, hogy gonoszlelkű névrokona jelenleg a temesmegyei Fibis község környékén tartózkodik. Az ottani csendőrség már nyomozza is lehet, hogy reggelre elfogják.

Gecei nem lehet a gyilkos: mondja Greén.

Az Aradi Közlöny munkatársa beszélgetést folytatott Greén Nándor főkapitánnyal, aki már tegnapérett, mikor Gecei öngyilkosságáról és Deszpót

csendőrmester vélekedéséről az első hírmegérkezett, kijelentette, nem tartja valószínűnek, hogy Gecei a rablógyilkosságban részt vett volna s emiatt követte el az öngyilkosságot.

— Egy körülmény — ugymond a főkapitány — teljesen reá illelnek az állítólagos rablógyilkosra. Az, hogy kapcabetyár. A kisszentmiklósi eset után rögtön kijelentettem, hogy ezeket a gyilkosságokat csak kapcabetyárok követhették el. De nem valószínű, hogy Gecei a tettesek közé tartozott volna. Évek óta ismerem, a gyűjtönyombon meg van az areképe. Közönséges csikretolvaj, aki mindig csak majorsági lépésért volt büntetve. A leggyátrabb emberek egyike, akik csak előm kerültek. Ha a detektívek behozták, úgy remeggett, mint a nyárfalevél s a bűntények törénében páratlanul állana, ha egy ilyen dologkerülő s a felesége keresményéből élő tolvaj egyszerre rablógyilkossá adná magát.

Egész pontosan ismerem azokat is, a kikkel érintkezni szokott s így nem lehet azt sem feltételezni, hogy ő szervezte volna a fojtogató bandát, vagy egy bandába belépett volna. Azok közt, akik Gecei emberei, egy sincs, aki annyira megőszött gonosztevő, hogy fojtogatsa.

Az öngyilkosságot nem azért követte el, mert félt a halálos ítéletől. Sokkal kisebb dologtól — reá váró hat havi börtöntől — remegett s azon hiszomben, hogy a csendőrök letartóztatják és büntetését meg kell keresnie, vetett véget életének. Különben is Miklósa-útcán 36/a. szám alatt lakó feleségét tegnap kiballgattam s az asszony azt mondotta, hogy férje már hónapok óta emlegette, hogy az esetben, ha börtönbe kell vonnia, inkább a Marosba megy, vagy felkötö magát.

A nála talált kukorica semmit sem jelent. Majorsági tolvajok mindig hordanak a zsebükben kukoricát. A mi a zsinagógát illeti, mely állítólag teljesen azonos azzal, a mellyel a kisszentmiklósi áldozat keze össze volt kötve, csak azt jegyezhetem meg, hogy naponta állítanak elő olyan csavargókat, a kiknek nadrágja éppen olyan zsinaggal van megkötve.

De mindezekről eltekintve nem lehet, hogy a hulla agnoskálása alkalmával a tanúk most egyszerre fedesték volna fel az igazságot.

ben találkoztam, sohasem kísért. De a rablófej olykor az álmok között megjelenik, nem szól semmit, csak nevet a karóról:

— Kakoje si jos?

III.

A két katonaság közt elég jó barátság uralkodott, tiszték és legénység egyaránt megvoltak békén. A szultán érdemrendet küldött a mi őrnagyunknak, a király szintén érdemrendet küldött a bimbásinak. A király nevenapján ők is ünnepeltek, a szultán nevenapján mi is „kivilágítottunk“, már amennyire barákokat és sáncokat kivilágítani lehet. Tilos dolog volt ugyan egymás kaszárnyájába járni, de azért történtek látogatások s a barákok csöndes karácsonyi ünnepén nem egy jó cimborá Musztafa, Achmed meg Juszuif falatozta azt a kakastejjel sült kalácsot, amit áldottkezű édesanyák küldtek a mi alföldi rónáinkról az idegenben táborozó katonáfunak. Ázsiai, anatóliai emberek voltak akkor ott török részről fegyver alatt, szép szál komoly gyerekek akiknek pénzeske nagyon ritkán járt ki, de ételt kaptak napjában ötször is s egyre-másra főzték a kávé.

El lehetett velük mulatozni is olykor. A bort nem szorították, nemcsak mert a vallásuk tiltja, hanem a sok évszázados átöröklődés nyomán utálták, akár csak a sertést. A pálinka azonban hosszjuk is betette az istentelenül súlyos lábát, a rumot itták, titokban, a pad alatt tartván a koscsmában a rumos üveget, míg az asztalon csak a szikviz kevélykedett.

Egyszer a vendéglőben, már amilyen ott van, a szomszéd asztaltól a török katonák átküldenek, barátság szempontjából, egy nagy pohár bort. Illik elfogadni, csak azt néztem, hogy ugyan miféle nevenapja lehet most a padisahnak, hogy a szomszédoknak ilyen világos aranyárga színű borra is van pénzük, mikor nekünk, akiket pedig arannyal fizetnek, meg kell elégeznünk az olcsóbbfajta ott termelt crna vinával, a „fekete borral.“ Az elfogadott poharat azonban ki kellett üríteni s meg is kellett köszönni a barátságot, pedig hisz az szódavizzel kevert rum volt s ezt kvaterkázták nagy peharokban — adj isten az egészségükre.

Volt a Limen egy rozoga hid (ugyan, mint a hetilapok fényképeiből látom, most is ott van), annak a tulsó végén állott két torony. Felül folyosóval voltak összekötve. Az egyik torony előtt állott a magyar őrség, a másik előtt a török őrség. Így álltak a földszinten egymással szemközt igen szigorú formások között, — odafönt pedig a folyosón átjártak egymáshoz kártyázni.

Egy napon, mint minden más napon, állnak egymással szemközt az örök, az őrség meg bent hever a toronyszobában. Török részről egy ember állt kint, nálunk a szabályok szerint kettő: egy a puskával, egy meg puská nélkül. Ez az alábbi csak aféle avizó-őr, arra az esetre, ha a puskást valami baj érné szolgálatkésben, átvegye a hivalt és előkiabálja a többi embert. Azt mondja az a katona a töröknek:

— Öhetnék, Juszu.

A Juszuif ugyanis ebben a világban, ahol a legtöbb török család egykori renegát szláv, így Juszuová átrácosodik.

— Hát ögyél, — mondja amaz, mivelhogy ők a barátkozás révén hamar megtanulták magyarul azt a néhány szavat, ami éppen szükséges volt.

A magyar a vászontarisznyából előveszi a kenyeret meg a szalonnát s falatozni kezd.

A török rábámul, megborzong s utálatában ráköp a magyar katonára.

Ez a török katona ebben a pillanatban az ottomán császárság nevében leköpte az egész esztrák-magyar közös armádiát! Szolgálatban!

A másik pillanatban a magyar fegyveres őr elbődíti a Gewehr heraut, az őrszobából az altiszt minden embereivel kiugrik s fegyverrel kap a török őrség ellen. Onnan meg a derék Ahmed bascsansz ugrik ki s kapdostat a legényeivel a fegyverek után.

Igy álltak aztán egy ideig egymással szemközt török altiszt meg magyar altiszt, forgatván elméjükben azt a kérdést, hogy ki vesé nyeltessen e őrször tüzet.

Azonban egyik sem tette. Arra ment egy okosabb ember s leintette őket, mondván, hogy ne komédiázzatok, csacsik. Császárok jussa ez, hogy összeveszítsék a népet, nem káplároké. A káplárok ezt belátták, a fegyvereket a kezéből letenni vesé nyelték s az őrségek felé, összekötő folyosóján átmentek ismét egymáshoz kártyázni.

got Gecsei és a kukoricát eladó egyén között, mert Gecseinak május hónapban készült araképét a kisszentmiklósi gyilkosság felfedezése utáni napon felmutattuk Weisz Adolf személyzetének s akkor még csak hasonlóságot sem tudtak felfedezni.

Gecsei tősgyökeres református magyar ember volt, aki legfeljebb csak törve beszélt a román nyelvet s a gabonakereskedő alkalmazottjai határozottan kijelentették, hogy a kukoricát áruló ember folyékonyan beszélt románul s csak keveset törte a magyar nyelvet.

Mindesekeket egybe vetve, sáros, azt kell mondanunk, hogy az értekezési seregszével dolgozó harmink még nem kerültek a hatóság kezébe.

Letartóztatás az aradi vonaton

Ma délután Aradon — ki tudja hányadszor — az a hír terjedt el, hogy két csendőr az aradi rendőrségre szállította a kilencszeros rablógyilkosság tetteseit két alak személyében. Ebből csak annyi az igaz, hogy két csendőr csakugyan behozott az aradi főkapitányságra két román embert, akiknek a letartóztatása érdekes körülmények között történt meg. Két aradmegyei csendőr ma délelőtt Kétegyházán beszállott a Budapest felé induló személyvonatba, mert hivatalos ügyben dolguk volt Csabán. Abban a harmadosztályú kocsiában, anova felszálltak, két román paraszt ült, akik szinte kővé meredtek felelmükben, amint a csendőrök velük szemben elhelyezkedtek. A két csendőrnek föltűnt a parasztlak zavaros és ijedsége s faggatni kezdték őket. Miután ezek zavaros feleletet adtak, megmotozták őket és három hamisított amerikai meg egy szintén hamisított romániai utlevéletet találtak náluk. Erre Csabán leszállították őket és a délutáni vonattal Aradra hozták mindketőt, mert a kisszentmiklósi gyilkosságban való részvételük gyanúsították őket. Este azután kocsi Battonyára szállították a cigányos külsejű, románul meg szerbül beszélő jómadarakat.

MULATSÁGOK.

Turisták estélye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Szépen sikerült estélyt rendezett ma este az aradi turista egyesület a Kovács és Novotny vendéglő nagytermében. Az első programpont Szalay Aranka zongorajátéka volt. A bravuros technikával előadott zenemű nagy tetszést keltett. Azután Moravcsik István Ábrányi Emil: Van-e szegénynek hátszája című költeményét olvasták sok érdeklődéssel. Majd Boka híres keszergője következett, amelyet Wirth János hegedűn, Szalay Aranka zongorán adtak elő, sok tapsot aratva. Ezután Róka József aradi pénzügyigazgató olvasott fel: Csavargók címmel, állandó derűltséggel tartva hallgatóságát humoros előadásával. Most színt következett, amely után Korger Matild művészi énekével gyönyörködött a publikumot Szalay Aranka díszkrét zongorajátéka kíséretében. Bauer Gyula kellemes hangján egy bariton szólót énekelt, végül pedig Szalay Aranka: A szerelmes zongoramester című zenés monológja adta elő nagyon ügyesen.

Ezután tánc következett, amelyen pompásan mulattak. A jelenlévő hölgyek névsorát a rendezőség így állította össze:

Asszonyok: Tapoleányi Géza, Blum Ignác, Szig Pálné, Gábor Dénesné, öz. Blanka Ubaldné, Thómes Rezsóné, Wirth Jánosné, Frank

Pálné, Borbély Jánosné, Szalay Zsigáné, Tóth Frgyesné, dr. Schmidt Jánosné, Luffler Lipótné, öz. László Albertné, Steinitzer Dezsóné, Erdélyi Gyuláné, Mihályi Gyuláné öz. Leopold Zsigmondné, Palányi Akosné, Brakmann Kálmáné, Tagányi Gusztávné, Schreiber Róbertné, Barzsényi Béláné, Tauránzy Károlyné, Ritt Gyuláné, Hamar Mihályné, Tomasiyik Jánosné, Medveczy Lajosné, Szabó Györgyné, Weisz Ferenoné, Petrányi Jánosné, Bátorfi Imréné, öz. Jaminszky Józsefné, Korger Károlyné

Leányok: Luffler Mariaka, Wagner Szidike, Korger Matild, Blum Margit, Szalay Aranka, Szalay Alice, Borbély Gizike, Borbély Mariaka, Tóth Irénke, Tóth Vali, Soket Mariaka, Brakmann Főri, Brakmann Ilona, Korek Blanka (Kujedró), Nádesi Ella, Zaránd Jolánka, Medveczy Eta, Bátorfi Mariaka, Frank Ionka, Kohányi Zelma, Ritt Párike, Ritt Sári.

Elmebajos urinő.

Elpocsékolt ékszerek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 5.

Néhány nappal ezelőtt megírták a lapok, hogy Tóth Imréné, a budapesti Nemzeti Színház igazgatójának feleségét, Tasnádi Margitot egy fővárosi szanatóriumba szállították. A szerecsétlen asszonyon súlyos idegbaj vett erőt, mely, mint most kiderült, az utóbbi időben büns utra vitte az intelligens urinőt.

A szomorú esetről fővárosi tudósítónk ezeket táviratozza:

Tóth Imréné a Nemzeti Színház igazgatójának felesége néhány hónap óta rendkívül pazarló életmódot folytatott. Az ezelőtt takarékos asszony mindenféle haszontalanságokra költött pénzt. Hogy férje meg ne tudja költsékesítését, különféle inkorrekt módon szerzett pénzt. Így a Nemzeti Színház nemrég elhunyt pénztárosától, Sánta Károlytól többször kért férje nevében, de annak tudta nélkül, előlegeket és mikor az ügy rendezésére került a sor, mindenféle kifogásokat hozott fel.

Már ebben az időben súlyos idegbaj támadta meg Tóthnét. Betegsége a kleptománia egyik nemévé fajult. Megtörtént például, hogy Meszlényi Adrientől a Nemzeti Színház tagjától kölcsönkérte annak értékes antik ékszereit. A színésznő a legnagyobb készséggel adta oda igazgatónőjének a harmadtól ezer koronás ékszereket. Néhány nappal rá ezután megtudta, hogy az igazgatónő ékszereit olcsó áron elzalogosította és a pénzen szinte értelmetlen bevásárlásokat eszközölt. Így például vett száz papucsot, ötven pár cugos cipőt, száz harisnyakötőt és más efféléket.

Ez a dolog már feltűnt az igazgatónő családjának és ismerőseinek. Jobban megfigyelték az asszony életmódját és kitűnt, hogy a súlyosan beteg asszony több ilyen dolgot követett el az utóbbi időkben. Hasonló módon megkárosította Hentler Lajos országgyűlési képviselő feleségét és a Nemzeti Színház egy női tagját. A károsultak egyike sem tett ugyan feljelentést, de elmondták az esetet a családnak, mely néhány nappal ezelőtt szanatóriumba szállította a beteg uriaszonyt.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — 357
Kiadóhivatal és hirdetői osztály 151.

A t. Házból.

★

(U megvalós.) A Koczurek-ügy hullámai csapkodtak végig a képviselőház folyosóján és egy nagyobb csoport élén Nagy Sándor és Kelemen Samu magyarázták a liberális álláspontot. Hirtelen kijött az ülésteremből Raoussky István, odalépett a vitatkozókhoz és egyik kezét Nagy Sándornak, a másikat Kelemen Samunak a vállára téve, tréfás pózba vágta magát. Valahogy úgy festett ez a kép, mintha a néppárti alelnök élő kereszt volna. Meg is jegyezte valaki:

— Ugy nézel ki kegyelmes uram, mint valami új Krisztus.

Rakovszky erre ingerkedve egy-egy pillantást vetett a két negyvennyolcas képviselőre és maliciózan jegyezte meg:

— Ezek meg a liberálistus apostolai.

Rakovszky nyilván a *latrokra* célozott, mire Nagy Sándor szatirikusan szólt:

— Ha tudnám, hogy aki közöttünk áll, valóban a keresztre kerül, szívesen vállalnám a lator szerepét.

Nagy kacagás tört ki, amint így kiosztották egymásnak a történelmi szerepeket és ebbe a kedélyességbe veszett a komoly folyosói vita, amelynek valahol másutt lesz még komolyabb folytatása. Mert a néppárt valóban „új megvalósításra” készül . . .

★

(Hiszen ha tudnám! . . .) Felekezeti problémákkal van tele a levegő. Bárhol elkapnak egyet a tisztelt honatyák, ha még akkora hőbort is, odhurcolják a Ház elé, inkább szórakoztatás, mint komoly akció céljaira. Szemrecsányi György néppárti képviselőnek a cionizmusról tartott interpellációja is derült percekben szerzett a t. Háznak. Wekerle és Andrássy alig férték a bársonyszékben, úgy kacagtak az önkéntelenül is sikerült kiszólások és ellenbombok hatása előtt. Később a folyosóra is kiömlött a tréfás hangulat. Justh Gyula színelvű komolysággal odament Szemrecsányihoz és mint ismert liberális, felelősségre vonta:

— Azt beszélted, hogy már 1300 koronát gyűjtöttek a cionisták Magyarországon. Csak nem gondolod komolyan, hogy ebből államot lehet csinálni.

— Hiszen ha lehetne, nem szólnék ellene. Ilyen nemes celokra magam is gyűsténék — mondta maliciózan a néppárti honatya. De attól félek, hogy a pénzt is összeszedik, itt is maradnak.

★

(Feministák a háboruban.) Most, hogy háborus szelek nyugtalanítják az országot, behóhós gondolata támadt egy kiváló politikusnak, aki, mint a nők választójogának előharcosa ismeretes. A nagy problémát közelebb akarta hozni a megoldáshoz és fölkereste a maga külön eszméjével a kormánynak egyik tagját.

— Sokat gondolkoztam azon kegyelmes uram, hogyan lehetne a nőket is belevinni az alkotmány sáncái közé. Most van egy tervem. Ha a feministák hajlandók Bosznia védelmére női zászlóaljkat szervezni, akkor én megadnám nekik a választójogot.

— A hadügyminiszternek lenne ellenvetése — felelte talpraesetten a miniszter. Schönauich aligha egyeznék bele abba, ha a csapatok egy részét állandóan *tefoglalva* tartanák.

Ra az érv megbuktatta a hölgybarát eszméjét, moha Boszniában most nagy a kereslet.

ZSUR-TÉMAK.

A szép emberek.

Egy német orvos, aki azt vitatja, hogy a férfiak eredetileg szebbnek kelene lenni. Mint a nők, tudományosan foglalkozik a szépség kérdésével és könyvet is írt arról a kérdéssel kapcsolatban írhatják meg és nyerhetjük vissza szépségünket. Ezt a hírt bizonyára sokan olvasták, de a legtöbb gondolkodtak fölötté. Az egyik nap olvasták, a másik nap elfelejtették, pedig érdemes kissé tovább időzni ennél a kérdésnél.

Mese szél egy asszonyról, aki szép volt, ünnepeket volt és aki bucsút vett az élettől, amikor az első öszhajszálat, az első ráncot a szeme körül megpillantotta. Valahány asszony elolvasta a rövidke hírt, mindnek a tükörbe téved az első pillantása. Az egyik büszkén és győzelmesen mondja tükörbeli képének:

— Ugy-e, mi soha, sohasé vénülök meg? Ugy-e, mi mindig szépek leszünk?

A másik kutatóan, elszomorodva kérdezi:

— Hát mi meddig pompázzunk még?

A harmadik nyugodtan, boldogan kapja vissza pillantását a tükörből, előveszi a kis unokák arcképeit és azt mondja:

— Szegény szerencsétlen asszony, nem ismerte az öregség örömeit!

A modern törekvések apostolai pedig olybá tekintik, mint a régi, leűnt világ egy áldozatát. Az a világ, amelyben az asszonynak csak egy célja volt: szépségnek lenni, az adta kezébe a gyilkost és való igaz, hogy ha volt ilyen kor, ez az asszony annak igazi gyermeke volt, mert létét szüntette meg, amikor szépsége elveszett. De Istennek hála, ilyen idők sohasem voltak, a nők a múltban is meg volt a maga hivatása és a dologtalan asszony úgy, mint a dologtalan férfi, nem korok, de egyes osztályok kiváltsága volt és lesz.

Az emberi szépség, a gyönyörű isteni adomány, mely boldogító, jóleső hatással van a környezetre, óriási hatással kell hogy legyen magára az egyénre is. Mert amióta az ember kepczését vízben, vagy tükörben meglathatja, mindig figyelni önmagát, mindig örül saját szépségének és ez az öröm jobbat teszi, neveli lelkileg is. Nem véletlen, hogy több a jó ember a szépek, mint a csúnyák között. A szépségnek eme nevelő hatása, azonban csak lenni, ki kelene használnunk. Gyakran hallottam már gondos anyáktól a panaszt, hogy mennyire megronja gyermekeiket az, hogy uton utfelel azt hallják, hogy:

— Jaj, de szép kis leány! Ejnye, de helyes baba!

Ha azonban a gyermek arcát vizsgáltam, úgy találtam, hogy az a fajta kijelentések teljesen hidegen hagyják. A gyermek úgy tekint, mint egy egészen természetes, magától értetődő dolgot és ha az anya és a nevelők nem cseresznek folyton a tisztogató, nem tüntetnek föl valami olyannak a szépséget, aminek örülni tilos, hanem ellenkezőleg, hozzászoktatják a gyermeket ahhoz, hogy igazán, te szép vagy, mert minden ember szép és annak is kell lennie, akkor talán később, főként korosabb, hálás volna szépségéért, de egészen természetesen is találná.

Mindenki unos utig eleget hallott már a szépség romboló hatásáról. Halálunk ünnepléses szép régi asszonyokról, akik a szépség által szerencsétlenekké lettek, akik megronáltak egész környezetüket. Sőt van példa rá, hogy férfiak is a szépség lettek nagy szépségűek. De a baj a szerencsétlenség mindig ismertebb, mint a csendes, nyugodt boldogság és merem mondani, hogy nem bajt, de csak jót teremtet az, ha mindenki arra törekedik, hogy olyan széppé legyen, amilyené lennie a valótalan lehetséges. Persze nem a költséges életmód és nem a drága ruházatkodás révén hanem az egészség megővése, a testgyakorlat és az izlés fejlesztése által. Elég gyakran találkozunk elhízott asszonyokkal és nehézkes férfikkal. Ha többet mozogtak és kevesebbet ettek volna, nem vesztették volna el fiatalok alakjukat. Minden asszonynak szépsége érdekében kell-e egy kissé a varázshoz értenie; izlését, figyességét ez annyira fejlesz ené, hogy maga is képes volna számos dolgot előállítani kevés pénzzel és még akkor is, ha másféle is nagy az elfoglaltsága. Sok boldog házasságot esett már áldozatul annak, hogy úgy az asszony, mint a férfi főöslegesen tartotta a szépséget a házasságban.

— Ha már te állam ferjet, minek eszmázzam magam? — mondja az asszony.

— Még otthon se legyen meg a kényelemem? — mondja a férfi.

Es összes rossz tulajdonságuk urrá lesz rajtuk. Künn a nagyvilágban még csak igyekezzenek, hogy 'etszelősebbek legyenek, de hiába, az otthon meg szokott dolgok a homlokterbe tolatodnak. És aztán jön az öregség. Egyszer egy híres, ünnepeit velencei szép asszony amikor észrevette, hogy öregedni kezd és szépsége halványulóban van, becsukta háza kapuját, leengedte az ablakredőket és a peretől fogva legbizalmasabb cselédjén kívül többé senki se látta. Nem akarta, hogy az emberek másnak lássák, mint szépség és fiatalnak és önkéntes rab-ságát csak a gondolat deríthette föl, hogy az emberek mint az örökké szépre és ifjura fognak rá emlékezni.

Pedig ez a rettenetes félelem az öregségtől még a szépség szempontjából se jogosult. Melyikünk ne látott volna olyan szép öreg asszonyt vagy férfit, akinek láttára szinte irigység fog el és ámulva kívánjuk: ó, ha így öregedhetnék meg! Bonyos, hogy e kiváló, szép öreg emberek az ég kegyeltjei, sok baj, bánat őket az életben nem érthette, de talán nekünk is, akiknek nem adatott, hogy megpróbáltatások nélkül haladjunk az élet utain talán nekünk is sikerülne szép és egészséges öregséget megérnünk, ha lelkünkben úgy, mint testünkben csak a szépet, a jót becsüljük mindenek fölött. Ha jó kedvünkön urrá nem engedjük lenni a rossz kedvet, ha tesztől távol tartjuk a kényelmet, lustaságot és a nembánomságot.

Egy asszony.

Részegen a sinek között.

Pár az államvasutak ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Az aradi törvényszék polgári tanácsa ma elutasított keresetével egy pankotai juhkereskedőt, aki kártérítési pert indított a magyar államvasutak igazgatósága ellen, mert két évvel ezelőtt az aradi állomáson egy vonat őt elgázolta s oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy egyik kezét és lábát le kellett vágni. A vasú igazgatóság a perben azzal védekezett, hogy a megejtett vizsgálat szerint a balesetet maga a kereskedő okozta, mert ittas állapotban botorkált a sinek között. A bíróság ezt a védekezést elfogadta s a nyomorekká vált juhkereskedőt keresetével elutasította.

A szerencsétlenség 1906 október tizenharmadikán este történt. Polgár Mihály aradi váltóór az esti pályavizsga a nál az aradi állomás közlésében a sinek között egy embert talált eszméletlenül állapotban. A mentők bevitték az aradi kórházba, ahol megállapították, hogy Szabó Sándornak hívják, juhkereskedő Pankotán. Szabó, mint a vizsgálat kiderítette, a baleset után ment ki az állomásra s az állomáson a pályavizsgálóban is rögzített. Nem tudjuk meggyan, a sinek közé került és a Szabó felé induló személyvonat, amelyet Balatoni Mihály mondonyvezető vezetett, elgázolta. Szabó sérüléssel oly súlyosak voltak, hogy jobb lábát és bal kezét az putálai kellett.

Mikor a juhkereskedő felgyógyult, pert indított az aradi törvényszék előtt az államvasutak ellen 2400 korona állatdó évi segély és 400 korona orvosi gyógykezelési költség erejéig. Keresetében tagadta, hogy ő részegen volt s a szerencsétlenségét a mondonyvezetőt okolta, aki a közeles gondoságot elmulasztotta, mert nem vette észre, hogy ember jár a sinek között. A bíróság azonban az államvasutak vizsgálatának eredményét fogadta el irányadóul, amely szerint a balesetet a juhkereskedő saját gondatlansága idézte elő s Szabót keresetével elutasította.

Elzúllott kisleány.

Tárgyalás az aradi járásbírósnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Egy apátlan, anyátlan kis cselédleány állt ma vádlottként az aradi büntető, járásbírósnál, mert egy aradi ékszerész kisleányának fülbevalóit elvette és eladta. A rendőrség még szeptemberben, a lopás-elkövetése idején felhívta a kis tolvajra az aradi gyermekvédő liga figyelmét. A liga vezetősége a rossz utra tévedt árva gyermeket az elzúllástól megmentette, mert intézkedésére felvették a kőbányai országos gyermekmenhelyen. Onnét szállították a kisleányt Aradra a mai tárgyalásra, amelyen azonban a bíróság felmentő ítéletet hozott.

A kis tolvajcsomótét Labadt Teréznek hívják és mindössze tizenkét éves. Aradon cselédként szolgált egy házban, de asszonya rosszul bánt vele s ő megszökött a helyéről. Ez szeptember közepe táján történt s a kis cselédleány éltén-szomján bolyongott a Baross parkban. Ott akkor több kis leány játszadozott s Labadt Teréz is köztük állt. Ugybebarátkozott Várady János aradi ékszerész Irénke nevű leánykájával s ezzel együtt kergetőzött, futkosott, míg egy alkalmas pillanatban a többi leánykától távol kivette a kis leány füléből az arany fülbevalókat és elfu ott velük.

A kis Várady Irénke sírva ment haza s ott elpanaszolta, mi történt vele. Atyja rögtön a rendőrségre ment és bejelentette a dolgot. A kisleány leírása nyomán csakhamar ráakadtak Labadt Terézre, a fülbevalókat azonban már nem találták meg nála, mert szokot két koronáért eladta valakinek s a pénzen ennelvót vásárolt. A rendőrség azután megállapították, hogy a kis cselédleány szívele elhaltak, hozzátartozói ismeretlenek, mire az árva leánykát az aradi gyermekvédő liga vette pár-fogásába s bejuttatta a kőbányai országos gyermekmenhelyre, ahol munkára fogják felnevelni.

Ma szűn Aradra hozták a leányt, hogy a járásbírósnál felelősségre vonja a lopás miatt. Zih József bírójárásíró azonban Labadt Teréz felmentette, mert a leányka életkorának figyelembevételével megállapította, hogy büntetésének felismerésére nem bír a kellő belátással.

A kisleányt ma visszavitték a kőbányai gyermekmenhelyre.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Ipartörvény és a nők. Ezen a címen felolvasás lesz holnap, vasárnap délelőtt az aradi Nőtisztviselők Egyesületében. Az érdekesnek ígérkező felolvasást, melyhez a jelenlevők is hozzászólhatnak, Szádó Adél kisasszony tartja. A felolvasással egyidejűleg délelőtt 11 órakor az egyesület helyiségében (Weitzer János-utcai leányiskola) taggyűlést is tart, melyre az összes tagok megjelenése kéretik.

(*) A szeretet ünnepli. Az aradi szegénylázulokat segélyező egyesület hétfőn döntése s éresem szerja ki a ruhákat és cipőket a Weitzer János-utcai polgári iskola negyterében. Onnét gyermek rászorult segélyre. Ezen az ünnepségre az egyesület elnöke, Hauer Károlyné szociális meghívja az érdeklődő emberbarátokat.

A háboru réme.

Wekerle cáfolja a mozgósítási híreket.

A balkáni veszedelem a parlamentben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, december 5.

A háborus hírek még mindig két csoportba oszthatók: mozgósítási hírek és azok cáfolatai. . . . Lapunk tegnapi számában közöltük a külügyminiszter félhivatalos orgánumának, a „Fremdenblatt“-nak cáfolatát, mely letagadja a mozgósításról elterjedt híreket. Külügyi hivatalunk még mindig jónak és diplomatikusnak tartja a titkolózást, a való tények leplezgetését, ami egyértelmű a közvélemény megtévesztésével. Ezzel szemben nyilvánvaló faktum az, hogy vígan mozgósítanak az egész vonalon. A máv. a budapest—fiumei vonalon a küldeményekre ötnapos szállítási póthatáridőt tűzött ki, minthogy a csapatszállítás centruma Fiume. Mindenfelé kocsihány van, mert a kocsikat készenlétben tartják, hogy rendelkezésre álljanak, ha hirtelen nagy csapatszállításra lesz szükség. Az igazság az, hogy mindenfelől indulnak csapatok Fiume felé. Szakadatlanul áramlanak katonák Boszniába és Hercegovinába. Sőt egy fővárosi híradás szerint a mozgósítási parancsot már elküldötték az egyes törvényhatóságoknak is.

Nagy feltűnést fog kelteni Wekerle Sándor miniszterelnöknek a képviselőház ma esti ülésén elmondott ama beszéde, amelyben megcáfolni igyekszik a vérengzésekről elterjedt híreket.

Mai távirataink ezek:

Az ellenséges Olaszország.

Rómából jelentik: Az olasz sajtó véleménye nagyon is egyöntetű Tittoni beszédére vonatkozólag. Az általános tenor az, hogy ellik Tittonit, amiért nem mondta meg nyíltan, hogy a monarchia eljártát, a berlini szerződés egyoldalú megszegését helyteleníti. Nem mondott abban semmi újat Tittoni, hogy Olaszország oly szabadon fog odamenni, mint a többiek. Azt már mindenki természetesen tartja. Ha Tittoni tolmácsa akart volna lenni Olaszország hangulatának, akkor egészen másképpen kellett volna beszélnie. Aláiban azt vetik szemére, hogy kétkulacos politikája van; színeli a barátságot az osztrák magyar monarchia iránt, miselatt Oroszországra és Németországra keselget. A való igazság az, hogy Olaszországban ellenséges a hangulat a monarchia iránt.

Rómából táviratozzák: Szemben Tittoni beszédével, biztosnak mondák, hogy Oroszország és Olaszország közti viszony jóval több, mint közönséges entente cordiale. Némely lap tudni véli, hogy Olaszország és Oroszország közt teljes megegyezés jött létre Bosznia és Hercegovina annexiójára vonatkozólag. Olaszország csatlakozni fog Oroszországhoz, ha akár a konferencián vagy a konferencián kívül tiltakozni fog az annexió ellen.

A cáfológép.

Bécsből jelentik félhivatalosan: Vonatkozással a külföldi sajtóban mozgósításokról és hasonlókra állandóan ismétlődő hírekre, megállapítjuk a következőket: A múlt hónapban a hadügyi vezetőség azt a legfelsőbb meghatal-

mazást kapta, hogy az 1888-iki törvény alapján vonja be a tartalékosok és póttartalékosok azon részét, mely a Boszniában, Hercegovinában és a Dalmáciában állomásozó csapatok békéletességének szükségessé vált emeléséhez szükséges. A hadügyi vezetőség — arra törekedve, hogy a lakosság fontos érdekeit a lehetőség szerint kímélje, — már annak idején elhatározta, hogy e kategóriáknak jelenleg csupán aktív szolgálatban álló részét veszi igénybe erre a célra, azaz csak a jelenleg harmadik szolgálati évében lévő évfolyamot, amely ép eszdszerint fejezi be nyolc hetes kiképzési idejét, tartja vissza és az eszdszerint polgári életet folytató tartalékosokat vagy póttartalékosokat külön nem hívja be. A békéletesség főemelésének indokai eléggé ismeretesek. Monarchiánk délkeleti határán a fárasztó és a beállott télen még nagyobb megerősítésekkel járó biztonsági szolgálatra való tekintettel elkerülhetetlennek látszott az ottani állomány emelése. Mivel azonban, mint már megemlítettük, csak a tartalékosok és póttartalékosok egy részének visszatartása határozottat el, és a létszám nem elég arra, hogy a szándékait létszámemelés teljesen keresztülvihető legyen. Ennek következtében az annakidején kihirdetett létszámemelés végrehajtásával egyidejűleg a délkeletre történő póttartalékos szállításokon és a monarchia belsőjében kiképzett utjonekén kívül a biztonsági szolgálat néhány adalékával és hegyi őrségek erősítésével fog. Ez az intézkedés a legutóbbi időben tálán a 15. hadtest közelében eszdszandó ideiglenes változásokat fog maga után vonni, amivel azután előreláthatólag befejezést nyernek mindazok a katonai intézkedések, amelyek szükségesek voltak az annakidején országok biztonságára.

Mindéből kitűnik — így végül a félhivatalos — hogy mozgósításról egyáltalában nem lehet szó, miután ehhez tartalékosok behívására volna szükség, holott egyetlen egy tartalékos sem hivatott be.

A Bud. Tud. ma hivatalos felhatalmazás alapján közli, hogy hivatalosan megállapítást nyert, miszerint Treyler Dező, a 38. gyalogezred főhadnagya öngyilkosság áldozata. Haláláról hivatalos jelentés érkezett parancsnokához, amely azt illetékes felsőbb helyre is eljuttatta. A főhadnagy haláláról elterjedt ellenkező hírek valótlanak.

Itt említjük meg, hogy Treyler édesanyja a Neu Frei Pressének hozzá intézett távirati kérdésére kijelentette, hogy fia öngyilkos lett és valótlan az a hír, mintha a szerb bandák lötték volna le.

Mégis mozgósítás.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A mozgósításról és véres összetűzésekről szóló hírek nap nap után megújulnak. A törvényhatóságok bizalmas körrendeletet kaptak a honvédelmi minisztériumtól. Ez a mozgósítás elrendelését tartalmazza, de felbontásához külön távirati intézkedés szükséges.

Szerbia békefeltételei.

Londonból jelentik: Milovanovics szerb külügyminiszter egy angol lap munkatársa előtt így nyilatkozott:

— Szerbia akkor nyugszik bele a helyzetbe, ha Ausztria és Magyarország a nagyhatalmak ellenőrzése mellett teljes autonómiát adna Bosznia-Hercegovinának. Ugyanolyan, aminő Keletruméliáé volt Bulgáriával való egyesülése előtt. Megelégszik azonban azzal is, ha Szerbia megfelelő helyen területi kárpótlást kap.

Törökország és a béke.

Londonból táviratozzák: A Daily Express, Kiamil pasa, Tewfik pasa és Mitovanovics nyilatkozatait közli a helyzettről. Kiamil pasa következőket mondta:

— Az én véleményem határozottan az, hogy Ausztria-Magyarország nem akarja a háborút. A bojkott semmi esetre sem fog háborút előidézni, ezenfelül a porta Ausztria-Magyarország iránti barátságos érzelmek elszántságát és elszékenyességét bizonyította azáltal, hogy a sajtók és teherhordók céhét figyelmeztette annak a szükségességére, hogy az osztrák és magyar hajókat ki kell rakni és rakományukat a kikötőből vasuton továbbítani kell. Többet a török kormány nem tehet, mert a népet nem lehet kényszeríteni arra, hogy a bojkottot, mely tisztán spontán természetű, feladja. Nem mondhatok véleményt arról, hogy mi volna a balkáni helyzet legjobb megoldása, mert a tárgyalások evégből Ausztria-Magyarországgal még meg sem indultak.

Tewfik pasa így nyilatkozott:

— Azt hiszem, hogy a válság akart részén már túl vagyunk, miután Pallavicini őgróf kijelentette, hogy a török kormánynak az állami és félhivatalos céhaknál a bojkott ügyében tett intézkedéseivel meg van elégedve.

Azt hiszem, hogy ha Pallavicini a vidéki kikötőkből megkapja a megerősítést annak, hogy a bojkott kezd megszűnni, Ausztria-Magyarország tárgyalási Törökországgal azonnal megindulnak és előreláthatólag az összes függőben levő kérdések kielégítő megoldásával fog véget érni. Hogy mik volnának a Törökország által leginkább elfogadható feltételek, arról nem szeretnék véleményt mondani mindaddig, míg Ausztria-Magyarország valamiféle forrásra nem nyilatkozott.

Agyonlőtt póttartalékos?

Rövidül, hogy a kassai tudósítások szerint a kassai 34-ik gyalogezred és az egri hatvanadik gyalogezred legénységéből kombinált őrszáró csapatot Boszniában megtámadta egy szerb banda és heves tusa után az osztrák-magyar őrszáró csapat felkoncolta a támadó banda tagjait, azonban a katonákból négyet a szerbek megöltek. A kassai hír akkor már közölte, hogy kettő az elesett katonák közül kassai volt. Az egri előjáróságot ma arról értesítették, hogy a másik két legény közül az egyik az egri hatvanadik gyalogezred közlegénye. Kál községi póttartalékos, aki az ősszel vonult be az ezredhez. — A kassai hadtestparancsnokság táviratilag értesítette volna erről az elesett katonák kál hozzátartozóit. Telefonon felszólították Kál község jegyzőjét, aki a következőket mondta:

— Magam is hallottam az esetről. — Fabók Jánosnak hívják azt a Boszniába vezényelt póttartalékos, akiről a hír el volt terjedve, hogy agyonlőtték, azonban ez a hír nem igaz. Fabók Jánostól tegnap kapott levelet a felesége, amelyben azt írja, hogy semmi baja nincs.

A háborús hírek a képviselőházban.

Wekerle válasza két interpellációra.

Ma este izgalmas része volt a képviselőház ülésének az, amikor Wekerle Sándor miniszterelnök a hozzáintézett két interpellációra megadta a választ a Bosznia-Hercegovinában történt eseményekről. Nagy György kemény szavakkal ítélte Aerenthal közös külügyminisztert, aki minden bajnak az okozója. Wekerle azonban megvédte a külügyminisztert és megcáfolt igyekezett a háborús híreket.

Az ülésnek erről a részéről ezt a tudósítást közöljük:

Cáfolat a csatározásról.

Nemes Barátság a kassai bakárat Bosznia-ban éri veszedelméről egy hitelt előlő interpellált. Wekerle ma est a választ adta:

Wekerle Sándor miniszterelnök: Kljementem, hogy sem a hadügyminiszter, sem az illetékes boszniai parancsnokság, sem egyetlen svorniki telefonálomás, vagy valamely más katonai hírség arról az összeütközésről, amelyről az interpelláló képviselő ur beszélt, tudomással nem bír. Az összeütközés ennél fogva nem történt meg és a híradás hazug.

Ami az interpelláció második részét illeti, hogy akarek-e befolyást gyakorolni arra nézve, hogy a magyar csapatok kisebb csoportokban ne legyenek kitéve orviamadásoknak, kijelentem, hogy erre nézve nekem lehetetlen alkotmányos befolyást gyakorolni. A csapatok felől rendelkezés az egyes csapatparancsnokok hatáskörébe tartozik és azok felelősége mellett történik. ennél fogva lehetetlen, hogy arra bárki ingerenciát gyakoroljon. De nem is szükséges ez a befolyás, mert meg vagyunk győződve, hogy nemcsak a főparancsnokság, hanem minden csapa parancsnok stíven viseli a csapatok biztonságát és védelmét, mert ez a legprimitívebb katonai szabály. Látható tehát, hogy ezek az érvelések is teljesen alaptalan hírszélészekre vezethetők vissza, amelyek tendenciós következtetésekkel folyton ismétlődnek. De nemcsak hasonló összeütközéseket, hanem hadi előkészületeket, mozgósítást kürtölnek és nemcsak itthon, hanem viszonyainkat illetőleg a külföldön is bizonytalanságot, sőt nyugtalanságot idéznek elő. Mi közeles nyíltsággal tájékoztatjuk a közvéleményt a biztonságunk érdekében tett összes intézkedésről. Ezek az intézkedések kizárólag arra szorítkoznak, hogy a tiszántúli hadtest póttartalékosainak három évfolyama behatolt és hogy a harmadik évfolyam szolgálati legénység a póttartalékosok kiépítéséig visszatartatik. Mivel továbbá a 15. hadtest jelenlegi állománya a nehéz szolgálatot csak nagy fáradtsággal tudja végezni, néhány csapatot és több ügyszérséget küldtünk le az annektált tartományokba és nem osztják be őket külön csapatokba, hanem a szolgálat megkönnyebbítése végett az ott levő garnizonokba osztották be őket. Ezen intézkedések keresztülvitele a póttartalékosok behívása most van folyamatban és bár a póttartalékosok három évfolyamának kivételével egyetlen egy tartalékost sem hívtak be, mégis ez képezi az alapot a teljesen alaptalan mozgósítási híreknek. Nagyon kérem a közvéleményt és különösen a sajtót, ne adjon hitelt ilyen alaptalan hírszélészeknek. Kötelességünknek tartjuk a nagy közvéleményt minden ilyen intézkedésről nyomban tájékoztatni. (Általános helyeslés.) Hogyha nem tesszük ezt folyton nyilatkozatainkat, és nem arra vezetendő vissza, hogy alkotmányos kötelességünk ellenére bármilyen is el-

akarunk titkainkat, hanem arra, hogy az általam most elmondott intézkedéseken kívül semmiféle más intézkedés nem történt. Kérem válaszon tudomtsul vételeit.

A választ a Ház sűrű helyesléseiközben az interpellálóval együtt tudomtsul veszi.

Támadás a külügyminiszter ellen.

Ezután Nagy György okolja meg interpellációját hosszabb beszédben, amelyet a függetlenségi párt egy része derűtséggel fogad. Nagy György tiltakozik az ellen, hogy ilyen komoly időkben az oly nagyfontosságú tárgy szóba hozatala idején derűtség támad. Nemcsak a maga személye iránti tekintetből, hanem az ügy fontossága miatt is komolyságot és méltóságot kér. Elég baj, ugymond, hogy a többség közül senkinek sem volt bátorsága ez ügyben a kormányt interpellálni s neki kellett erre vállalkozni. Nem nagy becsületet fog hozni Magyarország számára a külföld előtt, ha látni fogják, hogy milyen derűtséggel fogadja a magyar parlament egy ilyen fontos kérdés tárgyalását Felszólítja a miniszterelnököt, ne hagyja magát Aerenthal által súlyos diplomáciai bonyodalmakba hurcoltatni.

Molnár Jenő: Már tavaly ki akarták dobni. (Nagy derűtség.)

Elnök: Molnárt rendre utasítja.

Nagy György: Követeli, hogy a külügyminiszter hagyja el helyét, mert hibákat követett el és súlyos terheket szerzett nekünk. Azután előterjeszti a következő interpellációt:

1. Van-e tudomása a kormánynak arról, hogy Aerenthal Lexa Alajos báró közös külügyminiszter az annexióról szóló királyi kérést közvetlen megjelenése előtt azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy az annexió kérdésében a berlini szerződés szignatárius hatalmával meggyezésre jutott?

2. Van-e tudomása a felelős kormánynak arról, hogy a külügyminiszter kijelentése nem felel meg a való tényállásnak, mert Orosz-, Olasz- és Angolország az annexiót a berlini szerződésbe ütközőnek tartják és egy nemzetközi konferencia összehívását sürgetik és Aerenthal illetéktelenül Törökországgal tárgyalásokat folytat, hogy a novibazáriszandzsákság kiűritésén kívül az annexióért Törökország újabb rekompenzációkat nyerjen államadóságaival egy részének elvállalásával?

3. Arányban állónak tartja-e a kormány az annexióval nyert állítólagos előnyökkel a rekompenzálás útján hozandó és hozott súlyos áldozatokat?

4. Hajlandó-e a kormány felvilágosítani adatait, hogy a 15. hadtest békéltetésének fel emelése egyes sászáljak dislokációjának ürügye alatt megkezdett mozgósításnak mi a célja és milyen keretekben van tervezve?

5. Mit szándékozik tenni a kormány az ellen, hogy a katonai intézőrég éppen a magyar ezredak megtizedelésével, a magyar nemzet véserőjének megsarcolásával igyekezik érvényt szerezni annak az annexiónak, amely törvényes és történelmi jogának súlyos megsértésével a Bosznia-Hercegovinával fenálló kapcsolatnak állandó megszüntetését célozza?

Wekerle válasza.

Wekerle Sándor miniszterelnök: — Indittatva érzem magam, hogy az interpellációra rögtön válaszoljak és pedig azért, mert mindenekelőtt a leghatározottabban tiltakozni kell az interpelláló ama kijelentései ellen, amelyeket az én

hivatalos nyilatkozataimmal szemben felhozott. Én a leghatározottabban kijelentettem, hogy a felsorolt kiegészítésen kívül semmiféle katonai intézkedés nem történt és azt is megmondtam, hogy ezen intézkedések azért voltak szükségesek, hogy a Bosznia-Hercegovinában állomásozó csapatok a most különösen nehéz szolgálatot egészségük kockáztatása nélkül végezhessek. Ennél maradok és egyéb hírszéléseket, amelyek kizárólag csak a lakosság nyugtalanítására vonatkoznak, nem erősíthetek meg, sőt apellálok a képviselő ur hazafiasságára s kérem, ne jöjjön ilyen hazug hírekkel a Ház elé. Nem is tudom, mit gondoljak a képviselő ur interpellációjáról? Foglalkozott a katonai kérdéssel és elősorolta, hány magyar és hány más csapatot helyeztek le oda. Már a területiális elhelyezkedéstől következik, hogy ott több magyar csapat legyen, mert Horvátország közelebb fekszik ez országhoz s ott is magyar csapatok vannak. Tessék a dolgot ebből a szempontból megítélni. Ha jól emlékszem, az ottani normális garnizon körülbelül 18 magyar és 12 osztrák zászlóaljából áll, míg Dalmáciában a viszonyok éppen megfordítottak. Ama folytonosan ismétlődő hírek tehát, hogy ott csak magyar csapatok vannak, nem egészen felelnek meg a valóságnak. Egyébként megjegyzem, hogy a 15. hadtest a monarchia összes részeiből kiegészítődik.

A képviselő ur továbbá Bosznia annexiójáról beszél. Nagyon sajnálom, hogy mint magyar politikus állítja, hogy ezt, vagy azt feladtuk. Nem hiszem, hogy a képviselő urra valaki e tekintetben valaha hivatkozni fog. (Derűtség.) legfeljebb talán a késő utókor, amely nem tud különbséget tenni afelett, hogy milyen fontosság tulajdonítandó az egyes nyilatkozatoknak és ez az utókor talán mondhatná, hogy itt bevallottan ezt, vagy azt feladtuk. Továbbá a képviselő ur a külügyminiszter szájába olyan nyilatkozatokat ad, amelyeket ő sohasem tett. A külügyminiszter ur a delegációs tárgyalások során e kérdéssel behatóan nyilatkozott, az ő ott tett nyilatkozatai a mérvadók, nem pedig az újsághírek. A képviselő ur néhány tételt állít fel, amelyek állítólag bent vannak az anneksziós törvényben és ezekkel szemben felveszi a küzdelmet. A képviselő ur olyan finom disztinkciókat tesz, hogy azokból arra lehetne következtetni, hogy ezt a kérdést is a megfelelő izléssel fogja tárgyalni. Miután legnagyobb sajnálatomra azt látom, hogy e kérdést nem azzal az elővigyázatlansággal és finomsággal tárgyalja, amellyel külföldi kérdéseket tárgyalai szobás, a magyar parlament nirojának tartozom azzal, hogy a vitát e kérdés felett más időre halasszam, olyan időre, amikor Bosznia-Hercegovina anneksziójának kérdése tárgyalás alá kerül.

Ami a második kérdést illeti, más alkalmat fogok felhasználni, hogy a külügy kérdésekre válaszoljak, csak azt jegyzem meg, hogy lehetetlen ilyen hangon és ilyen konfuzus módon összehozott kérdéseket tárgyalni. (Helyeslés.) A képviselő urnak nem tudom honnét merített diplomáciai értesülései teljesen hamisak és alaptalanok, ennél fogva csak erre a kijelentésre

szorítkozom, anélkül, hogy a további kérdésekre válaszolnék. (Élénk helyeslés.)

Nagy György nem veszi tudomásul a választ, már csak azért sem, mert maga a miniszterelnök konstatálta, hogy nekünk nagyobb véráldozatot kell hozni Boszniáért, mint Ausztriának.

A Ház a választ tudomásul vette.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Mérsékelt helyárrakkal: A tanító-mű, életkép. Este: Rendes helyárrakkal: A kedélyes paraszt, operette.
Hétfő: Tulsó partról, színmű. Bemutató előadás. (A bérlet.)
Kedd: Délután: Csókkirály, operett. Este: Tulsó partról, színmű. (B bérlet.)
Szerda: János vitéz, operett. Gerlaci Hermin vendégfelléptével. (C bérlet.)
Csütörtök: Aranyvirág, operett. Gerlaci Hermin vendégfelléptével. (A bérlet.)
Péntek: Faust, opera. Jurisity Uros, a belgrádi Nemzeti színház volt tagjának vendégfelléptével. (B bérlet.)
Szombat: Virraszt a szerelem, vígjáték. (C bérlet.)

* Cholnoky Jenő Aradon. A Kölcsey egyesület tavalyi felolvasásain a reményebb hatása dr. Cholnoky Jenőnek volt. A nagyhírű földrajz-udós a legelőkelőbb csevegők lejtőjéből való, akit a fáradság minden érzése nélkül halgat hatunk órák hosszat. Bizonyára örömmel értesül róla Arad közönsége, hogy a népszerű tudós december 12-én, szombaton ismét fel fog olvasni a Kölcsey egyesületben. Felolvasásának tárgya „Magyarország helyzete Európában”. Előadását vesztet kepekkel fogja szemléltetni. A képek Cholnoky felvételei, a vesztést most is Rosznyay József fogja végezni az ő kiváló gépével. Az előadás délután 5 órakor fog kezdődni és tart addig, ameddig a közönség akarja. Tavaly is a közönség tartotta a felolvasó asztalánál időnül Cholnokyt, aki a tanulságos és élvezetes mondanivalójából ki nem fog. A szombati felolvasásra azok is kaphatnak már igazolványt, akik 1909-től lesznek tagjai a Kölcsey egyesületnek, ha lefizetik a 4 korona tagdíjat nélfőn, csütörtökön vagy pénteken 4-5-ig az egyesület helyiségében (Színháspárat II. emelet). — A Kölcsey egyesület könyvtára kedden az ünnep miatt zárva van.

* A Hadsereg Az Aradon megjelenő kitűnő katonai folyóiratnak. A Hadsereg nek most fekszik előtűnk legújabb száma. Ez a civilközönség előtt is méltán érdeklődést igénylő újság mai száma is bővekedik az értékes, magas színvonalon álló közleményekben és a művészi kivitelű fényképekben. Ő felsége jubileuma alkalmából közli királyunk legújabb arc képét, József kir. herceg két képét; érdekes képeket közöl az ifjuság katonai oktatásáról, montenegrói katonákról és vidékekről stb. Cikkek között említendő: A magyar géniusz a honvédelem szolgálatában, A magyar ifjuság katonai kiképzése, Az új egyenruha, A francia gyalogtrág új felszerelése stb. A lap ezenkívül az aktuális katonai eseményekről ad bő referátát.

* A nemzetközi képtárlat Sziato meglepő és az érdeklődés, amelyet Weiss Leo karsati helyiségében rendezett kiállításra keltett. A város előkelő műbarátai és műértői közül számosan keresik fel a tárlatot és a legakad egy is, aki vásárlás nélkül el tudna menni. Sok képre történt már előjegyzés és valószínű, hogy a bájos apróságok mindegyikének akad majd vevője. A kiállítás a vasárnap folyamán déli két óráig, este pedig fél héttől fél nyolcig lesz nyitva. Tekintettel arra, hogy a nemzetközi kiállítás csak rövid ideig lesz Aradon, ajánljuk ezt a ritka alkalmat a műbarátok figyelmébe.

* Vasárnapi előadások. Holnap két előadás lesz a színházban. Délután mérsékelt helyárrak mellett Bródy Sándor nagysikerű életképe, a Tanító-mű kerül színpadra, este pedig Kedélyes paraszt című pompás operettet játsszák.

* Hangverseny. Vasárnap délután fél öt órakor a Fehér Kereszt nagy termében valószínűleg igen nagyszámú közönség előtt fogja hangversenyét megtartani; Pick-Steiner Soma hegedűművész és Tony Koller operaénekesnő, kik külföldről való visszatérésük óta ugy a fővárosban mint a vidék nagyobb városaiban szüfolt ház előtt hódított meg mindenkit, ki csak eddig megtartott, magas művészi színvonalon álló hangversenyét végig hallgatta. Jegyek délután 2 óráig Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében, délután 4 órától a Fehér Kereszt nagy termében 6, 5 4 és 2 koronáért válthatók. 3505

* A jövő hét játérendje. A színház igazgatósága a jövő hét műsorát változtatás nélkül és érdekesen állította össze. Hétfőn bemutató előadás lesz, Félix Saltennek a Magyar Színházban nagy sikert aratott három egyfelvonásosból álló színműve, a Tulsó partról kerül színpadra. Szerda és csütörtökön Gerlaci Hermin, a Király színház és a kolozsvári színház volt primadonnája vendégszerepel a János vitézben és az Aranyvirágban. Pénteken Jurisity Uros, a belgrádi Nemzeti színház volt tenoristája vendégszerepel a Faust-ban. A gyönyörű hangú tenorista, aki szerződtetésétől előbb vendégszerepel, ezúttal először énekel magyarul.

* Tizenhat mozgófénykép. Páratlanul gazdag látványosságokban az Uránia színház vasárnapi műsora. Tizenhat szebbnél-szebb mozgófénykép gondoskodik arról, hogy a közönségnek kiváló szórakozásban legyen része. Nyolc kacagtató bohózat mellett színpadra kerül a szenzációs látványosság, mely a világ legnagyobb faipartelepét mutatja be. Ugyancsak műsoron van a Napoleon életét és halálát mesés kiállításban bemutató mozgófénykép. Nagy hatást kelt ez a mesés kép, mely a nagy császár életének legnevezetesebb fázisait örökíti meg. Olyan gazdag a vasárnapi műsor, hogy bizonyára minden előadást zsúfolt nézőtér előtt ismételnék meg. Este tíz órakor utoljára kerülnek előadásra a párisi pikáns mozgófényképek, melyeket nap-nap után óriási közönség néz végig.

STRÓFÁK

a cukrász-sztrájkokról.

I.

A cukrászok sztrájkot üzentek
Mikor leszállt az est
És Gerbeaud-sültet, lenge tortát
Nem kap tout Budapest.

Mi okak van nekik a sztrájkra?
A válasz egyszerű:
Más életét megédesítik,
S az övék keserű.

II.

A hír, drágám, magának is szól,
Mít a lapban olvasni fog:
Hogy Gerbeaud-nál, az édes boltban
Sztrájkolnak mind a cukrosok.

A sztrájk, drágám, sokáig eltart,
Ha a cukrászlegény konok,
S addig számunkra nem virulnak
A bájos Kugler-benbonok.

Ezen csak így lehet kifogni,
— Meglátja az ötlet remek:
A mivel oly régen adósom,
Az első csókot adja meg.

Ki tudja, tán e sztrájk bevárja
Tavasz mulását, a nyarat,
S a csók most az egyetlen édes,
Mi Budapesten megmaradt.

ÉRDEKES ELJEGYZÉS.

Paulay Erzsike a seprősi Czárán-kastélyban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5

A seprősi Czárán-családban néhány hónapon belül most a második nászra készülnek. Az első Czárán Jánosé volt, aki tudvalevőleg nemrég kötött házasságot és csak az elmúlt hetekben hozta haza seprősi kastélyukba ifju hitvesét.

Most Czárán Zoltán érdekes eljegyzéséről kapunk hírt. Az ismert urlovas és versenyistálló-tulajdonos ugyanis a napokban eljegyezte néhai Paulay Edének, a Nemzeti Színház hosszú időn át volt igazgatójának ifju, bájos leányát Erzsikét. Az eljegyzés általános feltűnést keltett, mert csak nagyon kevesen tudtak a készülő családi eseményről. Czárán János, akihez az eljegyzés előzményeiről kérdést intéztünk, ezt mondta öccse házasságáról:

— Nyolc nappal ezelőtt kaptam meg az eljegyzési kártyát. Az előzményekről mit se tudok, mert Zoltán a családot nem avatta be terveibe. Az új pár a fővárosban fog lakni, az esztendő minden szakában, ami viszont nem zárja ki azt, hogy néha-néha Seprősen is tartózkodjanak. Az öcsém különben eddig is állandóan a fővárosban lakott.

Az ifju művésznő, aki a fővárosi publikumnak dédelgetett kedvence, tíz évvel ezelőtt anyjával, özvegy Paulayné Adorján Bertával két esztendeig tartózkodott Aradon. Paulayné a Leszkay direktorságának közepe felé tagja, drámai hősnője volt az aradi színtársulatnak. Akkor a most viruló szépségű Erzsike csak 9-10 éves volt. A Várossy Gizella-féle magániskolába járt a kedves okos gyermek, aki mindig azt mondta, hogy ő tanárnő lesz. Aradon nem igen vettek részt a társaságokban. Csupán néhány családdal, Nachtnébelékkel, Csikyékkel, Szöllősiékkel jöttek össze gyakrabban. Nachtnébel Mundi bácsi nagyon szerette a kedves szép Erzsikét.

Amikor visszakerültek a fővárosba, ott a Zöldfa-utcai felsőbb leányiskolába iratkozott be Erzsike, de csakhamar kimaradt, mert temperamentuma a színpadra predesztinálta s a színiakadémia elvégzése után a Nemzeti Színházhoz szerződött. Azóta többször volt Aradon; ha jól emlékszünk Rómeo és Júlia-beli szerepét is Aradon kreálta legelőször. Igazán csak a véletlen mulat, hogy a néhány hét előtt tartott aradi Csiky-ünnepen az anyjával együtt nem szerepelt. Ugy tervezte a Kölcsey Egyesület vezetősége, hogy Paulayné visszaemlékezéseket fog elmondani Csiky Gergelyről, Erzsike pedig valami költeményt szaval. Készséggel meg is ígérték a közreműködést. Váratlanul közbejött azonban Odrynak, a Nemzeti Színház tagjának a betegsége, amely aztán teljesen felforgatta a Nemzeti játérendjét és Paulayné meg a lánya nélkülözhetetlenek voltak odafönt a Csiky-ünnep hetében.

Ugy látszik Paulay Erzsike már a nyáron sejtette, hogy eljegyzése Czárán Zoltánnal meg fog történni. Augusztusban ugyanis a főváros egyik utcáján találkozott régi ismerősökkel, Szöllősy István aradi tanítóképző intézeti tanárral, akinek mosolyogva ezt mondta:

— Azt hiszem memsokára kedves szálak fáznek Aradhoz.

— Hogyan?

— Czárán Zoltán feleségül vesz.

Császár-adomák.

A bécsi kőművesstrájk idején, 1869. decemberében, Albrecht főherceg végigkocsizott a Ringstrassén és tanuja volt a munkások csoportosulásának.

A főherceg tudakozódott a forrongás okáról és rögtön jelentést tett a császárnak. Ferenc József magához hívatta az igazságügyminisztert és a rendőr-főnököt s végighallgatván a strájk történetének előrefelolását, azután szilárd hangon így szólt:

— Azt akarom, hogy a munkások is jólakotlan fekdjenek le.

Az 1877. évi isehli császártalálkozás napjaiból maradt fenn ez a kis történetke:

Egy braunschweigi fiatal nő minden áron bokorétát szeretett volna az elutazó német császárnak átadni. Három óra hosszat ásorgott már a Hotel Elisabeth lépcsőjén, míg végre megláthatta I. Vilmos császárt.

Mielőtt ez a kocsiba szállt, a fiatal hölgy egy mellette álló katonatisztet kért föl a bokoréta átadására. A katonatiszt készséggel teljesítette a kívánságot és nyomban tolmácsolta is a német császár köszönetét.

Mekkora volt azonban a lojális braunschweigi kiasszony rémülete, amikor látta, hogy a szolgálat kész tiszt is helyet foglal az udvari kocsiban. Majdnem elájult, amikor megtudta, hogy az a tiszt az osztrák császár.

Az 1888. év egy szép májusi reggelének hajnalán kis leánya sietett a schönbrunni parkon át. Abban a korai órákban a park kapuja a közönség előtt még ezukva van. De a kicsikének volt jogelme az ott tartózkodásra: O a reggeli péksüteményt vitte a császári kastélyba.

Egyszerre ijedten állt meg. Az egyik kut kanyarulatánál katonatiszt jött vele szembe és kérdezte:

— Hová megy gyermekem?

A leánya az első rémület leküzdése után elég nyugodtan felelt:

— Süteményt viszek a katonabácsiknak.

— Ugy? Mutasd csak.

A kis leány egy padra tette a kosarat, leemelte a fődéket és a tiszt elé tartotta a még meleg pereczkéket, fonatosokat, császárszemlyéket...

— Híadnál nekem egy kiflit?

— Miért ne.

A katonatiszt kiválasztott egy kiflit, egy ezüst forintot nyomott a gyermek kezébe és nyájas üdvözlés után tovább ment. A leánya csak a kastélyban tudta meg, hogy nagylelkű hajnali vevője a császár volt.

1848. május 6-án a Santa Lucianál vívott ütközt reggelén történt. A Veronából Santa Luciba vezető úton egy csomó zöld tollas lovas vágatott. Az osztrák vezérkar volt. Blücher egy nyolcvan éves kis aggastyán lovagolt — Radetzky apó. Oldalán egy tizennyolc éves fiatal ember nyargalt — Ferenc József főherceg.

— Császári fenség — szólt hozzá Radetzky — Santa Lucában forró nap vár reánk. Fenségednek nem itt van a helye. Ha baj éri, hogy felel érte! Ha elfogják, a hadsereg minden vívmánya kárba vész!

— Tábornagy ur — felelte a főherceg — meg lehet, hogy meggondolatlanság volt engem ide küldeni. De már itt vagyok s a becsületem tiltja, hogy most forduljak vissza.

Ott maradt és a santa-luciai ütközetben kapta a tizkeresztiséget.

Egy morvaországi körútján Wischauba is eljutott a császár. Az út két oldalán, rendőri kordon mögött tolongott a sokaság. A harsgó eljenzésből kisírt egy gyerekhang:

— Látni akarom! A császárt akarom látni!
Ferenc József meghallotta. Odament intésére szétvált a gyermek előtt álló emberfal és az uralkodó mosolyogva mondta:

— No hát nézz meg jól, én vagyok a császár.

Egyszer halálos ítéletet kellett aláírni. Sokáig ült eltűnődve a kegyetlen okmány előtt. Addig ha bozott, addig tétovázott, míg végre csakugyan alá-kanyarította a nevet. De ugyanakkor könyecsepp esordult éppen az aláírásra s szétmázolta a még friss betűket.

A császár szétlépte a papírost és meghatottan mondta a várakozó titkárának:

— Könnyek minden bűnt kitörölnek. Nézzen ide, aláírásom elmosódott. Ezen okmányok nincs hatálya... megkegyelmezek az elítélteknek.

MARY-ANNE.

Operette 3 felvonásban. Egy angol színmű ötletét felhasználva szövegét írta: *Hajós Sándor*, zenéjét — *Gábor Andor* verseire — szerette *Kacsóh Pongrác dr.*

— Beszámoló a főpróbáról. —

Az idei színházi szezon legkimagaslóbb eseményéről szándékozom a következőkben számot adni, melyet a budapesti színházlátogató közönség csaknem oly kíváncsisággal lesett, akár egy, az egész világot meghódító *Puccini* operát.

Nem is csoda, hiszen *Kacsóh Pongrác dr.* lépett vele a porondra, kinek káprázatos zenei invencióját s a megnyilatkozó zsenialitás bámulatos fenségét öt évvel ezelőtt a *János vitéz*-ben s három év előtt a *Rákóczi*-ban élvezte közönségünk.

Alig hangzottak fel az ouverture kezdő taktusai, a feszült várakozást egyszerre felváltották a meghívott közönség ajkairól felszálló csodálkozást, bámulatot kifejező indulatszók, amelyek később egy-egy énekszám befejezésével a kitörő lelkesedés tapsviharában kristályosodtak ki.

A *Nemzeti Színház* ban annak idején színtekerült *Mary-Anne* a publikumot közvetlen naivitásával hódította meg.

Mary-Anne, egy londoni huszadrangu szálloda bájosan ostoba kis eselédleánya szerelmes az ifjú *Lancelot* ba, egy rendkívül tehetséges zeneszerzőbe, kinek tehetségénél csak az önérzete nagyobb. Épen e miatt ő sem kerülheti el a művésznyomort Péter barátja — szintén zeneszerző — már kevésbé önérzetes, s belátván, hogy a komoly zene egyáltalán nem jövedelmi forrás, ír egy könnyű dalt, melyet szelében-hosszában egész London énekel, természetesen a szálloda összes lakói is. *Lancelot* undorodik ettől a műfajtól s ha hallja, a haját tépi kétségbeesésében. Péter titkolja előtte, hogy ő annak szerzője, de hogy megboszantsa *Lancelot*-t, fölbiztatja *Mary-Anne*-t, hogy — mert ez az ő kedvenc dala — éjjel szobája előtt is énekelje. *Lancelot*-t kétségbeesve kirohan, szemrehányásokkal illeti *Mary-Anne*-t s ott akarja hagyni a szállót. *Mary-Anne* kérleli, hogy ne távozzék el éneke idején teljesen pénztelenül s mikor *Lancelot* hajthatatlan marad, oda kínálja három év alatt megtakarított 5 schillingjét. *Lancelot*-t annyira meghatja ez a ragaszkodás, hogy ő, ki tisztességes, fényes ajánlatokat utasított vissza, tulságos szigorúan vett önértéből, elfogadja a kis eselédleány megtakarított pénzecskejét s mikor a leány megvallja szerelmét, az ő szíve is egyszerre lángot fog. *Mary-Anne*-nak sürgöny érkezik. Amerikába kívándorolt s ott elhalt fivére egy millió font sterlinget hagyott reá örökségül. *Mary Anne* boldog, hogy egyesülésüknek most már semmi akadályja sincs, az önérzetes *Lancelot* azonban leküzd

szermét, s inkább elhagyja *Mary-Anne*-t, semmint pénzért eladja magát.

Evek mulva *Lancelot*-ból hírneves zeneszerző, *Mary-Anne*-ből pedig a legbájosabb nagyvilági hölgy lett. Mindkettőért egész Anglia rajong. London egyik előkelő szalónjában jótékonyági ünnepélyt rendeznek, melyre ugy *Mary-Anne*-t, mint *Lancelot*-t meghívják. *Mary-Anne* megjelenik s elbájozza az egész közönséget. Maj egyedül marad s a multakon ábrándozik, mikor *Lancelot* belép s nem ösmervén fel *Mary-Anne*-t, udvarolni kezd neki, s az udvarlás hevében vállon csókolja. *Mary-Anne* is csak később ösméri fel *Lancelot*-t, inkognitóját azonban nem veti le. Célzásokat tesz *Lancelot* multjára, melylyel felébreszti *Lancelot* régi szerelmét. *Lancelot* ábrándozik, majd könyörög a nőnek, mondja meg, merre találja *Mary-Anne*-t. *Mary-Anne* azonban hallgat s ott hagyja *Lancelot*-t ábrándjaival. Tudja azonban, hogy *Lancelot*-t a reminiscenciák a régi szállóba fogják vinni, előre siet tehát, fölveszi régi ruháit, melyeket még cselédleány korában hordott s a tényleg odasiető *Lancelot*-t abban fogadja. *Lancelot* felismeri *Mary-Anne*-t s egyesülnek az örök szerelemben.

Bizony ez kissé tulságos naivon szentimentális cselekmény s a szövegíró *Hajós Sándor* nemcsak hogy eredeti ötlettel *Mary-Anne* lendített rajta, hanem még a „*Nemzeti*“ darabjában helyenként előforduló apróbb szellemeskedéseket is kihuzta. Hogy azonban a darabnak mégis *óriási sikere less*, az kizárólag annak a bájosan melódikus, teljesen eredeti ötletekkel, persiflageokkal s fuga szerű részletekkel dus, s mélyen a szívet érintő muzsikának tulajdonítható, amely *Kacsóh dr.* zenei zsenialitásának superlativusáról tesz újabb tanúságot.

Fülünkbe csengenek még a „*János vitéz*“ megható melódiái, amelyekkel megmutatta *Kacsóh*, hogy a már teljesen kiaknázottnak vélt magyar zene mily kincseket rejt még magában, csak bányász kell hozzá, aki azokat a mélyből felhozza. Emlékezzünk még a „*Rákóczi*“ fenséges muzsikájára, amelylyel a magyar opera eddig szerencsétlenül taposott mesgyéjének új irányt jelölt ki.

Kacsóh t minden munkájában a megkapó eredetiségre törekvés, a sablón iránt érzett legmélyebb megvetés vezérlik. Olyannyira eredeti *Mary-Anne*-ben is, hogy az első pillanatokban szinte hiányzik az embernek a modern operetteknel megszokott s elmaradhatatlan „belépő“, „nagykeringő“, „kiskeringő“, „elsőrendű induló“, „másodrendű induló“, zajosságával a laikusra meglepően ható finale-k, hülye kuplék stb.

Aminthogy *Kacsóh* ragyogó tehetségét egy egészen más oldalról mutatja be, ép úgy teljesen népszerűt, mindenképen eredetit teremtett az operette-irodalom terén. Hiába keresünk nála a már megszokott s émelygőssé vált operette-trükköket. A felfogás eredeti frissességével, a zene és énekszámok ötletszerű s mindig a legszerencsésebb placirozásával, a melódiákban megnyilatkozó lendülettel, édeséggel, a hangszerelés frappáns pikantériájával a magyar zeneirodalom egyik legragyogóbb ékességévé avatja művét.

Helyén való volt tehát az öreg Ujházi mester mentegetőzése, mikor egy ízben *Kacsóh*-t a „magyar *Mascagni*“-nak nevezte s ez ellen *Kacsóh* édesanyja ijedten tiltakozott. (*Mascagni*-nak tudvalegőleg a „*Paraszbecsület*“ után következőt összes darabjai megbuktak.) Ha valaki azt kérdezné tőlem, hogy melyek a legkiemelkedőbb számok, nehéz feladatot róna reám, mert valamennyit elő kellene sorolnom.

A klasszikus bordal, *Lancelot* megható bucsuja, a szerelmi kettős, az őt *Arison* leány

dala, mely értékben bármely amerikai kupléval vetekedhetik, az evezősök karéneke, a milliót dicsőítő ensemble, Mary-Anne és Lancelot enyélése, a második felvonás nagy szerelmi áriája stb. egytől-egyig a legnagyobb igényű zenei gourmand-ok igényeit is fölülmulja.

Örömmel konstataituk, hogy Petrás Sári (Marie-Anne) folyton erősödő tehetségéről s énekművészetéről tett tanúságot. A legjobb uton halad, hogy nagynénjének, *Pálmának* a dicsőség s a sikerek terén a legrövidebb idő alatt, végleg örökébe jusson. *Király* mint Lancelot szintén pompásat nyújtott; élvezettel hallgattuk gyönyörűen csengő baritonját. Hasonlóképen *Palásthy*, ki Pétert játszotta a legnagyobb közvetlenséggel, *Kossáry Emma*, ki egy bájós bakfis szerepében volt elragadó s Papir egy végtelenül buta hadnagyocska személyesítőjeként, szórakoztatta a közönséget. A legjobb reményekkel nézhetünk az első jubileum ideje elé.

Orbán István.

HIREK.

A svéd királyi pár Bécsben.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 5.

Gusztáv svéd király és Viktória királyné ma délelőtt külön vonaton kíséretükkel Bécsbe érkeztek.

A pályaudvaron a főhercegek és főhercegnők élén királyunk svéd tábornoki egyenruhában fogadta őket. A 32 ik gyalogezred diszszázada zászlóval és zenével vonult ki. Mikor a vonat megérkezett, a zenekar a svéd himnuszt játszotta.

Királyunk és a svéd király barátságosan megrázták egymás kezét és kétszer megcsókoltak egymást. Királyunk ezután a svéd királynénak kezét csókolt, aki viszont királyunknak csókolt kezét. Ezután a királyi pár a főhercegeket és főhercegnőket üdvözölte.

Mután a diezszázad előtt elvonnak, a nép hurrá-kiáltása közt a Burgba hajtottak, ahol a legfőbb udvari méltóságok fogadták a vendégeket. A királyi pár a nagy vendégtermeket lakja a Burgban.

Az utvonalon a tömeg élénken üdvözölte a vendégeket. A svéd királyi pár délelőtt látogatást tett az uralkodó család tagjainál. Délben királyunknál családi ebéd volt. A magyar kormányt az ünnepségen *Andrássy Gyula* és *Zichy Aladár* gróf képviselték.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó és az időjárás: éjjeli fagy, szarvas.

— Előkészületek a Kossuth szobor leleplezésére. Az aradi Kossuth-szobor felállítására már rövid idő kérdése s az országos leleplezési ünnep előkészületei már szépen folynak. Holnap élnék először össze tanácskozásra a szoborbizottság kiküldöttel a *Kölcsey* egyesület megbízottival, hogy a szoborleleplezési ünnepély részletes tervezetét megállapítsa. A *Kölcsey* egyesület megbízottai *Varjassy Árpád* dr., *Krenner Miklós* dr., *Kovács Vince* és *Sedőlősi*

István, a szoborbizottság pedig *Nagy Kálmán*, *Keppich Jakab* dr., *Tumó Lajos* és *Schwarcs Zsigmond*.

— A polgári iskolai tanárok betránya. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A főváros tanácsa ma délelőtt rendkívüli tanácsulást tartott a bizonyítvány-panama miatt. Az ülésen a polgármester kérésére megjelent *Sándor* rendőrkapitány is, aki referált a nyomozás eddigi eredményéről. Ennek alapján a tanács *Földes Gyza* és *Hertobágyi Antal* igazgatók, *Száva József* és *Balog Mark* tanárok ellen elrendelte a fegyelmi vizsgálatot. Földest, a Rottenbiller-utcai polgári iskola igazgatóját és Balogot egyben felfüggesztették állásuktól. A többi kompromittált tanár ellen a vizsgálat fejleményeinek megfelelőleg fognak eljárni.

— Az aradi csipkekészítés. Az aradi kereskedelmi és iparkamara a Salacz-utcai Lőcs-ház első emeletén folyó hó s-től kezdődőleg nagyarányú csipkekészítést rendez. Ily kiállítás legutóbb Temesvárott volt, hol szren látogatták a kiállítást. Ugyancsak fényes sikerű kiállítás volt a folyó évben Szegeden, Szabadkán, Miskolcon és Budapesten. A kiállítás céljaira az Aradhegyléi Motoros Vasút igazgatósága volt iradabehelyiséget teljesen díj talanul engedte át, így lehetővé vált, hogy nemcsak a gyönyörű honi csipkét, hanem a helybéli kereskedésekben kapható varrottások és kézi munkák is kiállíthassanak. Kiállításra kerülnek halasi, csetneki, sóvári, besztercebányai, körmezbányasi, soproni és süllyápi, továbbá a sóvári és sümegi Nagy Ida-féle csipkeverő telepen készített csipkék, ezenkívül kalotaszegi és posonyi varrottások, zsebelyi himnások, egyházi és régi magyar csipkék, végül az aradi kézimunka és női divatárú kereskedők azonos cíikkel. A kiállításon Nagy Ida-udölgy, a sümegi és sóvári telepek tulajdonosa a kiállítás egész tartama alatt szakkerü felvilágosítást ad. A kiállítás belépő díja személyenként 50 fillér; a befolyó jövedelmet az Aradon felállítandó Rákóczi szobor alap javára adják.

— Gyáralapítások Aradon. Ismertettük *Schwitzer Jakab*, temesvári lakosnak azt a beadványát, melyben azt kéri a törvényhatósági bizottságtól, hogy egy Aradon létesítendő lánogyárat részesítsen városi támogatásban. Ingyen telket, tízenöt évi adómentességet, tíz évi közeletvámmentességet kért. A gyáralapítási bizottság ma délután *Varjassy Lajos* polgármester elnöklésével ülést tartott s több főlshóalás után azt határozta el, hogy a tanács által felhívja *Schwitzert* nyilatkozattételre a befektetéseit illetőleg felszólitja az építendő gyár tervei bemutatására. — A perjámosi homoktéglyagyár részvénytársaság az Ovár-téren, a volt Kotsis-féle téglyagyár mellett kér két hold területet téglyagyár alapítási célra. A bizottság, tekintettel az Ovár tér küszöbön álló rendezésére, itt telket nem ad. Ha azonban a részvénytársaság másutt választana telket, akkor sem részesíti ked-

vezményben, mert nem ily nemű gyáralapítási akciók elősegítése volt célja ama közgyűlési határozatnak, mely az iparfejlesztés teljes mértékű támogatásának feltételeit állapította meg.

— Sztrájkoló cukrász segédek. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A budapesti cukrászsegédek az ország nagyobb üzletekben: Gerbaudnál, Lukácsnál, Freundnál és Sücknél beszüntették a munkát. A cukrászsegédek néhány nappal ezelőtt memorandumot nyújtottak át a cukrászok ipartestületének és ebben felsorolták követeléseiket. Az ipartestület kijelentette a segédeknek, hogy nem hajlandó velük tárgyalni, mert követeléseik túzottak. A cukrászok szakszervezetébe tartó munkások erre ma beszüntették a munkát.

— Aradon megrendelt katonai ágyak. Hogy az aradi 33. gyalogezrednek Boszniába való utazása nem alaptalan szóbeszéd, azt legjobban bizonyítják az utazást megelőző előkészületek. Ezekhez kell sorozni azt is, hogy a katonai parancsnokság *Hammerr Zs.* aradi géplakatosnál több száz katonai vaságyat rendezt meg, záros határidőre való elkészítést kötve ki. Az ágyakat most készítik Hammer műhelyében, hogy teljesen elkészüljenek, ha megérkezik az indulást jelentő parancs.

— Az aradi nemzeti szövetség munkásképző intézménye vasárnap, december 6-án délután négy órakor a Weizer János utcai polgári iskolában nyilvános szórakoztató és szakeidőadást tart. Műóra következő: Megnyitó. Elmondja: *Institoris Kálmán* kir. tanácsos, a nemzeti szövetség elnöke. Költemény. Szavalja: *Harmat Sándor*, Szakeidőadás. Fiume. A képeket *Matusik Márton* tanár vetíti, a szöveget előadja *Berecs Károly* tanár.

— Lelőtt tiszthelyettes. Komáromból jelentik: Tegnap este fél 6 óra tájban eddig ismeretlen egyén betört *Tóth József* dr. ügyvédjelölt lakására, álkulccsal felnyitotta a szekrényeket, de mielőtt még valamit rabolt volna, hazaérkezett *Tóth dr.*, akire a betörő revolvért fogott. *Tóth dr.* segítségért kiáltott s mire lármájára a házbellek összefutottak, a betörő kiugrott az utcára. A Nádor-utcán sokan sétáltak, akik azonban az üldöző házbellek kiáltásaira sem merték a menekülőt elfogni, mert az fegyverét lövésre készen tartotta. Szembe jött vele a 15. tüzérezred *Holzmanna* nevű számvevő tiszthelyettese, aki kardot akart rántani, de a betörő abban a pillanatban rálőtt. A löveg a tiszthelyettes gyomrába furódott, beleit összeroncsolta és eszméletlen állapotban szállították a helyőrségi kórházba, hol még az éj folyamán megoperálták. A betörőnek sikerült elmenekülnie. A rendőrség és csendőrség nyomozza, eddig azonban eredménytelenül. A szerencsétlenül járt tiszthelyettes iránt városszerte nagy a részvét.

— A koldus halála. Vadász aradmegyei községben egy *Popa Janos* nevű öreg koldus járt hásról-házra kéregeni. Amikor az egyik házból kilépett, találkoztott egy *Kötelés Sándor* nevű vadász földművessel, aivel szóváltásba

Alkalmas Karácsonyi és Ujévi Ajándék!

Helybeli telefon — 636. sz. — **WEISZ és BENJAMIN** Vidéki telefon — 636. sz. —

Arad, Andrásy-tér 22. Hajós gyógytár mellett.

Ajánljuk dusan felszerelt nagyon szép kezdett és kész kézimunka raktárunkat és mindenféle rövidárut.

Nagy választék gyermek ruhákban, harisnya, keztyű, szallag, csipke és mindenféle trickó alsó ruhákban.

3555

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

Braun Gusztáv

asztalos, ARAD, Vörösmarthy-utca 3. szám.

Készít irodai, üzleti és bútorterendezéseket a legjutányosabb árakon. 3390

előgyedett. Köteles annyira feldűlődni, hogy megragadta az öreg koldust és úgy földön vágta, hogy a szerencsétlen ember nyomban meghalt. A csendőrség a gyilkost letartóztatta.

— Lázadás a kórházban. Az Aradi Közlöny megírta, hogy a szegedi kórház egyik osztályán harminc beteg nő nagy botrányt okozott, valóságos föllázadt az igazgatóság ellen. A nők betörték az ablakokat, fölforgatták a betegszobát, éktelenül lármáztak, káromkodtak. A lázadásnak állításuk szerint a rossz élelmzés és a túlszigoru bánásmód volt az oka. Megvizsgálták, hogy mennyiben voltak okok a betegeknek a lázongásra. Az élelmzés ellen egyéb osztályokon nem esett kifogás. A szigorú bánásmód pedig inkább — szigorú fölügyelet, amire szükség is van, mert a veszedelmes, ragályos betegségben szenvedő nők osztályáról már nem egyszer szöktek meg olyanok, akik még nem gyógyultak föl. Nem helyeselhető azonban — ha ugyan a valóságnak megfelel — a kórház vezetőségének az az eljárása, hogy a törött ablakokat büntetésül nem csináltatja meg, hanem a leányokat fogja arra kényszeríteni, hogy a maguk pénzén térítsék meg az okozott kárt.

— Négy baleset egy napon. A mentőkocsi csempetése régebb óta nem hangzott oly sűrűn, mint a mai napon. Négy kisebb-nagyobb balesetben rendelt ki a mentőket a rendőrség. A vegyongyárban ma délelőtt Horváth Imre 14 éves lakatosinas munka közben hirtelen rosszul lett. Salvárdást kapott s a halál nyomban beállott.

— Zerna János 16 éves hentes-tanuló a vágóhidon sérült meg súlyosan. A sorias fűhúzó gépet kezelte, de oly rosszul, hogy a gép elkapta s a falhoz vágta. Esmélelőnül esett el a földön. Súlyos belső sérülésekkel szállították a kórházba. — Súlyos természetű sérüléssel került a kórházba Sírán György napszámos. Délelőtt tíznegy órakor az épülő főbányában levő földmívelésügyi palota udvarán homokot talicskázott és e közben a második emeletről egy egész téglát suhant a fejére. Aggyvárásból származó agygyémást szenvedett s életben maradásához kevés remény fűződik. — A lövasút ismét egy élteőbb asszony lábain ment keresztül. Bujarszku Jánosné, békéscsabai pokrócárus a Szabadság-téren került össze a léféjűvel, amely előtűzte s a jobb lábfejét súlyosan megsértette.

— A szegény tanulók konyhájában a jövő héten Boros Iván és Grün Nandorné urak ügyeletesek.

— Öngyilkos huszár. Nagyváradról írják: Döry László báró huszár századost nagy meglepetés várta tegnap délután. A lakásán, mikor a dolgozó szobájába lépett, egyik káros székben holtan találta a tiszt szolgáját Fricskó Imre közhuzárt, aki már két és fél éve szolgált nála. A huszárgyerek megölte magát. Melőből sajtóvárgott a vér s előtte hevert a kapitány tiszt revolvere. Az öngyilkos huszár két levelet hagyott a gazdája íróasztalán. Az egyiket a kapitánynak címezte. Ebben érzékeny búcsút vesz tőle s kéri, hogy bocsásson meg neki, de reménytelen szerelmét nem bírta tovább elviselni. A másik levél egy pajtásának szólt. Arra kéri a barátját, hogy a levélben hagyott három arékpár közül egyet adjon át Péter Rózsikának a szerelmésének, egyet az édes anyjának, egyet pedig tartson meg emlékül. Az öngyilkos huszár egyébként

rossz viszonyban élt szülei vel az a körülmény is hozzájárult sőt elhatározásához. Holtestét bosszálították a c-apatkórház hullatásába.

— A decemberi közgyűlés folytatása. A tanácsnak előterjesztése az 1909. 1910. évi közötti költségelőirányzatnak megállapítása tárgyában. A tanács jelentése az újonnan belépő törvényhatósági bizottsági tagoknak a szakbizottságokba való beválasztása iránt. A tanácsnak előterjesztése a felsőbb leányiskolának építése tárgyában. A tiszt ügyészségnek jelentése a Germán Emánuel 5 hold bérléte, Oravetz Miklóssal falerakóhely bérléte, András György és társainak a külvárosi utcáknak megkavicsolása iránt megkötött szerződésnek jóváhagyása tárgyában. A tanácsnak javaslata a tiszt ügyészség által Mosóty Istvánnal a Zimándi dűlőben lévő földek felosztása és átengedése iránt megkötött szerződésnek jóváhagyása tárgyában. A tanács előterjesztése igazolt behajthatatlanság címén 6012 korona 10 fillér csatornázási adó törlése, elévült túlfizetés címén 1109 korona 94 fillér előírása tárgyában. A tanácsnak javaslata az 1909. évi világítási naptárnak megállapítása tárgyában. Az aradi Tornaegyesületnek kérelme az évtérteleknek bővítése iránt. A tanácsnak jelentése a fajáros hid javítása iránt megtartott versenytárgyalási eredményének jóváhagyásáról. Zima Tibor törvényhatósági bizottsági tag indítványa gr. Andrásy Gyula belügyminiszter ur Ó Nagyméltóságának a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslat beterjesztése alkalmából való üdvözlése iránt. Az iskola-zéknak jelentése a Weitzer-utcai leányiskola helyett egy új iskolának felépítése tárgyában. A számvevőségnek előterjesztése Jankó Imre mértékhiitelesítőnek jelenlegi életményei mellett hordójelzőnek való alkalmaztatása iránt.

— Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkönyhájára az elmúlt héten a következő nemesszívű adományok érkeztek be: végvári Neuman Dániel és neje 50 K. Bies Armáné, Bing Vilmos 20—20 K. Hajós Arpadné, May Jánosné 10—10 K. Bielmezerben: Montag Sándorné 100 cs. petrezselymet, 100 kgr. burgonyát, 50 kgr. vöröshagymát, 25 l. babot, 6 l. mákot, Scheer Cecília 10—10 kgr. söt. babot, lencsét, borsot és rizset. Brasch Simon kiosztas végett hetenkint 50 l. tejet. Ezen nemesszívű adományokért bennük köszönetét fejezi ki az elődség. A védekezési bizottság a jövő héten Neuman Alfrédné, dr. Schusztler Henrikné és Schreyer Viktorné urak fogják ellátni.

— A Központban ma nagy tomba a estély.

— Újabb fényképkiallítás Kossak József udv. fényképész újból művészies és jól sikerült fényképeket állított ki úgy az Andrásy-uton, mint műtermének folyosóján. Amit a fényképészet ma produkálni képes, azt mind fel leli a szemlélő ha Kossak képeit figyelemmel kíséri. Szóval a Kossak cég ma a legkényesebb izlést is kielégíti a fényképészet terén. 3704

— Ma vasárnap nagy kivilágítás. Az aradi szülők és gyermekek öröme ma Aradon, (Szabadság-tér 12.) Fischer Simon, a Nagyáruház tulajdonosa, meglepően fényes, impozáns karácsonyi kiállítás rendez. Az Áruháznak összes, 24 újonnan berendezett kirakatai, egész délután és este fényes villanyvilágítás mellett nyitva maradnak. Az aradi t. közönség minden évben örül, Fischer Simon Nagy Áruházának fényes és szemkápráztató nagy vasárnapi, karácsonyi kiállításának, mivel így alkalom nyílik a szülőknek, hogy a kedves gyermekek óhaját megtudják. 3707

— Nedvesség és hidegség elleni védekezés. A nagyszívű szolgálatot tesznek a gödöngi termelő és kereskedelmi társaság (Brammer és Stern, G. d. n. z. b. n.) részéről a fogyasztó közönségnek közvéleményét szolgáló perzsai és chenille

szőnyegek a legszebb perzsai és figurális mintákban. Ezen szőnyegek, valamint a szálonszőnyegek és ágycsok sajátos mód szerint vannak készítve; a legszebb szabadkezű képeket, valamint ajándéknak is rendkívül alkalmasak. Lásd hirdetés!

— Feltűnő látványosságot nyújt a székesfővárosnak Budapest, Koronaherceg-utca 8. szám alatt levő Palais Royal Orlai Sándor p. csász. és sp. királyi udvari szállító cég 25 év óta fennálló üzlete. Számátalan szebbnél szebb tárgy van ott állandóan kiállítva. Különösen felemlítendők: Gyöngy és gyémántutánzatú ékszerek, párisi legyezők, látszócsövek és látszó tarsolyok, kézitáskák, bórdíszműárak, ezüst szelencék és sétatobok, kínai ezüstárak, bronz, márvány, majolika szobrok és órák különösen alkalmas karácsonyi és újévi ajándéknak, feltűnő olcsó és szabott árak mellett. Nászajándékok már 4 koronától kezdve. Igen ajánlatos, hogy mindenki, aki Budapestre utazik, látogassa meg a fenti céget. Tekintettel a folyton változó újdonságok és divatra, árjegyzéket a cég nem bocsátott ki. 5729

— Takarékoskodni és gyorsan tőkét gyűjtani csak úgy lehet, ha a nékülösnető filléreinket egy olyan pénzintézetnél helyezzük el, ahol a postatakarékpénztári kamatnál jóval magasabb betétkamatot kapunk; ezen célra ajánljuk az Aradi Hitelbank- és Takarékpénztár Részvénytársaságot (Salacz-utca 6. szám.) Ezen intézetnél takarékbetétet a legkisebb összegtől kezdve a legmagasabb összegig fogadnak hat százalék betétkamat ellenében. A betéteket bármikor felmondás nélkül fizetik vissza. Minden betét egy-egy „Selfman” féle takarékpénztár kapsz ingyen. 5711.

— A legjobb márciusi kiviteli sör csak Schuch Ferenc Milleniumi sörcsarnokában kapható. 1908

— Likőr aromák kiváló illatok előállítására; — órálag — Vojtek és Weisznál. 191

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkészletében vagy a Salvo-Lipód.

Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudasbányán.

1901

TARKASÁGOK.

(Az ultramodern.) Fene tudja, manapság olyan verseket írnak, hogy csak az érti, aki papírra izzadta, talán még az se. Egyik ilyen rejtélyekben és lóugrások verssorokban dolgozó nagyságunkat megszólított egy családapa aki maga is íróember, de a régiak közül:

— Uram, én rajongok önért, de nem tudom megérteni. Gondoltam tán, hogy öreg vagyok, szakállas, ez az oka a tudatlanságomnak. Nagyocská gyerekeim vannak, odaadtam a kötetet nekik, olvassák el és referáljanak. De ők se tudnak eligazodni benne. Ezennel meghívom tehát önt egy barátságos estére, jöjjen el és magyarázza meg, mit is gondoljunk, mert én továbbra is rajongani akarok önért.

A költő elfogadta a meghívást de otthon maradt. És tájékozatlan versben megírta, hogy ilyen meg olyan pogány ország, itt nem tudják megérteni. Oh, atyámfiai, értsétek meg, de azonnal, mert még jobban nekibusul és ilyenkor születnek a dalok.

(Bíró előtt.) Az aradi törvényszéken napról-napra pompás jelenetek játszódnak le, amelyek a

Beretvás-pastilla! Ne tévóvazzék, ha fáj a feje,

hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát,

amely 10 percz alatt a legmakacsabb migrain és fejfájást elmúlásztja. — Ár 1.20. Aradon kapható: Földes Orvosok által ajánlva. Kelemen gyógytárban. Készít: Berevás Tamás, gyógyszerész, Képesten. (3 doboznál ingyen postaköltségek.) 5711

BOZSIK ERNŐ :: KÉPESITETT :: KOMÜVESMESTER

Építési irodája

B. Választó-utca 22. szám.

bíróság tagjait is megkacagtatják. Itt van két vídamság:

Azt kérdi Kötler János egy ifjútól, aki váltóhamisítás miatt vacog a vádlottak padján:

— Hát miért követte el a váltóhamisítást?

— Kártyáztam... vesztettem... adósmaradtam... és... hát *becsületbeli* adósságaim kifizetésére kellett

Itt a másik eset:

Kovács Illést emberölés kísérletével vádolják, mert kétzer rálőtt a szomszédjára, de nem talált.

— Mit hozhat föl mentéséért? — kérdezte az elnök.

A vádlott hallgat.

— Talán hirtelen izgatott természetű?

— Nem.

— Hat talán öröklött idegbetegsége van?

— Nem.

— Hát mégis mit hoz föl mentéséért?

— Azt kérem, hogy nagyon járatlan vagyok a fegyverrel való célzásban.

(A morgás) Simeon ur elmegy az orvoshoz és azon panaszkodik, hogy egyáltalán nincs ótvágya. Egy kis kopogtatás a gyomrban és a hátban, egy kis nyelvöltés és az orvos kimondja a szentenciát:

— Magának barátom az a baja, hogy keveset mozog

Amire Simeon ur, aki különben szőnyegen elnyúlva fekszik így válaszol:

— Hogy én keveset mozogok? Ma is annyit jártam, hogy belefáradtam: kétszer körülfutáltam a feleségem kalapját.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 5.

Ugy a gabona-, mint az értéktársadón a héten folyvást a háború képezte a szóbeszéd tárgyát és régen volt az árfolyamok ingadozása olyannyira szembeütköző, mint ezáltal.

Végeredménykép a gabonaüzlet iránzata alig változott, míg a hét végén az időjárás hiedegre fordult, az árak emelkedtek.

Budapesti áru- és értéktársada.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 5.

Amerika ¼-el magasabb, 12 ezer mm. 5 fillérral magasabb.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza áprilisra	12.95—12.96	12.98—13.00
Tengeri majusra	7.58—7.59	7.58—7.59
Rosa áprilisra	10.84—10.85	10.86—10.87
Zab áprilisra	8.82—8.83	8.84—8.85
Buza 1909 októberre	11.25—11.26	11.29—11.30
Rosa októberre	9.75—9.76	9.81—9.82

Zárul 5 órákor:

Csatorák hitelrészvény 419.50
Magyar hitelrészvény 910

Gsenevész gyermekek

gyorsan egészségessé válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük ügyelmbe venni.

oly édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztí még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomásu, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a 5816

SCOTT-féle Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Soh. J. Sziveskedjék hétfőn délután 4 órakor elküldeni érte a szerkesztőségbe.

V. B. Csak a hadsereg kötelékében régebben szolgáló egyének kapták meg.

IDEGENEK ARADON.

December 5

Fehér Kereszt szálloda. Grauer Adolf utazó Bécs. — Gobel Zeigmond utazó Bécs. — Fröhlich Ignáts utazó Bécs. — Dalias Benó utazó Budapest — Singer Oszkár kereskedő Budapest — Rozenberg Jakab utazó Bécs. — Berger Henrik utazó Szeged. — Elias Ármán utazó Kolozsvár. — Erdős Zeigmond utazó Budapest. — Steiner József utazó Budapest. — Katona Mihály utazó Budapest. — Polgár Zeigmond utazó Budapest — Hartenstein Jenő igazgató Budapest. — Varza Antal kereskedő Budapest. — Bergomi János kereskedő. — Blasits Károly kereskedő Fehértemplom. — Horváth Sándor utazó Budapest. — J. Virág Béla utazó Budapest. — Vécsey Ede utazó Budapest. — Domsa György ügyvéd Pankota. — Lövinger Ferenc kereskedő Hatvan. — Ozv. Hegedüs Gyláné főmérnök neje Nagyszében.

Központi szálloda. Demhof Miklós utazó Ujpest. — Komlós Elza könyvelőné Budapest. — Török Adolf környező Világos. — Bakos Miksa mérnök Budapest. — Hajós Béla kereskedő Kiszjenő. — Radnai Jenő utazó Budapest. — Hónig Lajos utazó Budapest. — Klein Miklós utazó Budapest. — Vajda Soma utazó Bécs. — Csokelius Rudolf hivatalnok Hermanstadt. — Kolozs Károly utazó Budapest. — Csibulás László tanító Battonya. — Freiságer Ignáts utazó Bécs. — Markovits Rudolf utazó Bécs.

Vass szálloda Füredi Adolf vendéglő: Csermő. — Biró Izidor lelkész Grain. — Eichner Sándor utazó Budapest. — Farkas Aron hivatalnok Ternova.

Pannonia szálloda. Petrovics Miklós aljegyző Kapruca. — Drixaer Gyula gyáros Temesvár. — Weng Christof kereskedő B. Csaba. — Csepregi János utazó Budapest. — Karácsony Gyula szerelő Budapest. Stéger István jegyző Kurtaker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1908. évi december hó 6-án:

Délután 3¼ órakor, fél helyárral:

A tanítónő.

Falusi életkép 3 felvonásban. Irtó Bródy Sándor.

SZEMÉLYEK.

Tanítónő	H. Novák I.	Kántorklász.	Kun Irén
Oreg Nagy I.	Várnay Jenő	Főúr	Hunyady J.
Ifj. Nagy I.	Mártonfi R.	Káplán	Kesztler Ede
Nagyasszony	Benkőné	Szolgabíró	Ditrói Mór
Tanító	Delly Lajos	Járásorvos	Ajtai udón.
Kántor	Kulcsár L.	Törvénybíró	Vihary Béla

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes helyárral:

C) bérlet

C) bérlet.

A kedélyes paraszt.

Operette 3 felvonásban. Irtó: Leon Viktor. Zenéjét szerzelte: Fall Leó. Fordította: Révész Ferenc. Verseit Tábori E.

S Z E M É L Y E K :

Lindoberer	Leővey Leo.	Kender János	Szabó László.
Vince fia 9 év.	Benkő Józseika	Zepf, kisbíró	Ladiszlav J.
Vince.	Faludy K.	A vörös Lizi	Benkőné.
Sekelhaltritter	Polgár S.	Göröffy	Várnay Jenő.
István, fia	Hunyady J.	Viktória, neje	László Etel
Anamirlánya	Kállay Jolán.	Géza, fia	Delly Lajos.
Remete	Kulcsár L.	Franciska	Zalay Margit.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Napoleon élete, fénykora és bukása.

Műsor 1908. december hó 6-án vasárnap:

1. A parancsnok pipája. Bohózat. — 2. A ló mint életmentő. Életkép. — 3. Szerelemes levél. Kacagató. — 4. A legsötétebb Afrikában. Látványosság. — 5. Az apának nincs helye. Humoros. — 6. Nagyszében látképe. Látványosság. — 7. Női fejdiszek. Szines. — 8. Idomított papagályok. Látványosság. — 9. Sport Marokkóban. Sportkép. — 10. A szenes legény fürdője. Kacagató. — 11. Házasságközvetítés. Bohózat. — 12. Szerencsétlen tűzoltó. Humoros. — 13. Óriási faipar Kanadában. Természet után. — 14. Szaladok kenyérért. Kacagató. — 15. Blisó díjjal kintetve. Bohózat. — 16. Napoleon élete, fénykora és bukása

Előadások: Délután 3 órától este 11 óráig.

Minden előadás alatt katonazené játszik. — Cukrászda.

Az előadásokra bármikor be lehet menni.

Este 10 órakor

Nagy párisi estély.

Kizárólag felnőtteknek.

NYILTER.

Közelgő ünnepekre kérem az igen tisztelt hölgyközönséget divattermem meglátogatására, melyben az újabb divatu

párisi, budapesti és bécsi kalapok

megtékinthetők. Magamat becses pártfogásukba ajánlva tisztelettel

Lázár Cz. Tamás Gézáné,

női kalap divatterme.

Arad, Andrassy-tér 13. sz.

3700

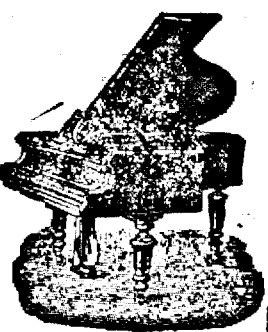
FAIX JACQUES

zongora készítési terme és műhelye

ARAD, Batthyányi-utca 15. szám.

Allandó raktár, elsőrendű külföldi gyárosok készítményei, ugyszintén saját gyártmányu kitünő zongorákból. Javítások szakszerűen, jótállás mellett. Hangolások pontosan és tisztán. 3400

Zongora kölcsönjutányos árban.

Telefon szám 646.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a **Gróf Zselénszky Róbert zimbrói erdőkezelőségének aradi faraktárának kezelőségét átvettem**, és ezt az uradalom eivel szerint úgy mennyiségileg, (Kocsirakományonkint vagy bármely kisebb mennyiséget) mint a minőségben kifogástalanul fogom a közönség rendelkezésére bocsájtani.

Tömör kirakásu teljes öl száraz fát szolgállok ki.

Együttal van szerencsém a t. asztalos mester urakat értesíteni, hogy elsőrendű fűrészelt tölgyfapalló és deszkával minden széles, hossz és vastagságban a legjutányosabb áron szolgállok.

Arad, 1608. június hó 10-én.

Tisztelettel

2237

Obláth Béni.

a „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete“ képviselője.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.**

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 394. sz.

Telefon 394. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a köcnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1908. december hó 5.

Keresünk:

Aradra: 2 fűszer szakmabeli segédet, 2 írodistanót és 1 egy-két évi gyakorlattal bíró könyvelőt.

Vidékre: regálébérlethez 1 a kettős könyvtelben teljesen jártas könyvelőt, 1 gabonabevásárlót, 6 fűszer és vegyes, 3 fűszer, rőfös és rövid, 3 rőfös és divat, 1 kézmű és 2 vas és fűszer szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet, több tanoncot.

Ajánlunk:

Női irodai alkalmazottakat, kik az Aradi Kereskedők Köre női kereskedelmi tanfolyamot hallgatták, a gépirásban és levelező gyorsírásban jártasak, 2 női alkalmazottat, továbbá 8 fűszer és csemegé, 2 vegyes, 2 kézmű, 6 divat, 2 rőfös, 5 fűszer és rövid, 2 vas és fűszer és 2 cipő és férfi-divat szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA**

Klein Sándor,

Kepplich Zsigmond,

Htkár.

411

Igazgató.

Somatose
(Fleish-Eiweiss)
a legrövidebb idő alatt emeli az
erőt.
Kapható gyógytárakban és drogueriákban. 5077

A fűtési idény alkalmából ajánlunk:

**Porosz Salon Kőszenet,
Porosz Dió Pirszenet,
Porosz Légszesz Kokszt,
Zsilvölgyi Salon Kőszenet.
Vasaláshoz darabos Bükkfaszenet**

Ugy faszén, mint összes Kőszén és Kokszt fajok Boros Béni-tér 2. sz. széntelegünkön rostálva, kő és pormentesen kezeltenek. — Szállítványainkat pontosan mérve, plombázott zsákokban teljesítjük és csakis elsőmért legjobb elsőrendű minőséget szállítunk. Házhöz szállítást saját kocsijainkkal eszközöljük. 3581

Szíves megkereséseket Telefon sz. 139. vagy Andrassy-tér 14. sz. üzletünkben kérünk.

Uj!

Tűzgyújtás papir és lágyfa nélkül. „Lapidm“ tűzalagygyújtóval, 2 nagyságban, 1 csomag 10 drb. 20 és 30 fill.

Uj!

Kneffel Károly és fia

vas- és szén-nagykereskedése
Arad, Andrassy-tér 14. szám.

Sápkör
Verszegenyiség
a legkathatósabban leküzdhető a
Guberforrás
vissza használt kúra által, mely könnyen emésztető természetes árszén, vasas, viz. Orvóvilág legjobban ajánlja.
Kapható az összes gyógytárakban, drogueriákban és árványtis-kereskedésekben. Bővebb inf. ingyen.

Védjegy: „Horgony“
**A Liniment Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**
egy régióknak bizonyított házi készítésű, mely már sok év óta legjobb fájdalomosillapító szernek bizonyult kőszvényes, csúznál és meghűléseknel, bedörzsolásoknél sölésképpen használva.
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K1.40 és K2.— és ügyszólva minden gyógytárakban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. — Richter gyógyszerész-tára az „Arany országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5. n. Mindennapi szétküldés.

**Steckenpferd-
Liliom-tejszappan**
a legkitünőbb a bőrnek. 3275
Bergmann és Társa Drezda és Teschen a/E., volt és marad a naponkint beérkező elsőmért levelek szerinti a legkathatósabb gyógyszerzappan pattanások ellen. A bőrt allandóan finoman, puhán tartja és rézsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillert kapható a gyógytárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben.

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSÓ

80,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Várnal: A francia rémuralom, Várady A.: Reg. rajzok Petőfi életéből, Baróti L.: Petőfi adomák, Ritoók E.: A nagy veletlen, Pekár: Tatárabság, Tábori—Székely: A család Budapest, dr. Guthi S.: Az éjszakai Budapest, Bánó: Bolyongásaim Amerikában, Jenovay: Vitorlákval a föld körül, Brehm Alfréd: Az állatok világa, Faber: Egy szerzetes naplótöredéke, Stein Aurél: Homokba temetett városok, Mikszáth: A Noszty fiuk esete, Lőrinczy: A rétek lelke. Szini Gy.: Leiki kalandok, Kobor: Idegenek, Sas E.: Az utolsó állomás, Szántó és Tábori: Nyomor és bűn a gyermekvilágban, Borsszem Jankó nap-tára 1909-re, Várady Ant.: A néma bűn, Szomaházy I.: Estétől reggelig, Kabos E.: A jövő fészke, Jób Dániel: Ifjúkor.

Németben: Wasner G.: Dornröschen (Roman) Stilgebauer: Die blaue Blume Malot: Heimtles, Artzibaschew: Sanin. Hornung E. W.: Ein Dieb in der Nacht, Veith Mizzi: Komtessens Tagebuch, Saussay V.: Frauenärzte, Heimburg W.: über steinige Wege, Croker B. M.: Das spanische Halsband, Rheinau K.: Dem Lichte entgegen, Stratz R.: Herzblut, Harder A.: Irdische und himmlische Liebe, Oertzen M.: Lebensfrühe, Verloren Land, Höcker O.: Die verbotene Frucht, Ballestrem: Die Dame in Gelb, May Karl: In den Cordillern, Boy Ed L.: Ein Echo, Zobelitz: Die Kinder des Herrn von Harthausen, Wölling-Adamovic: Meine Memoiren, Stilgebauer E.: Das Liebesnest, Conrad J.: Im Taifun

Kölcsönadíj havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint inotve 8 fillér.

A könyvek ujak és tiszták!

Vidéki bérlők

is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,

vagy füzetenkint 14 fill.

Szirmay: Háromtól hatig, Férjek vonata, Szerelmes utcák, D'Albert: Tifland, Jacobi: Van de ninc, Curtis: Sorrentói emlék, Nádor: Kimegyek a temetőbe, Zerkovitz: Barcarolla, Csibikém. Kunkel: Nagysád akar tolem kis babát? Ormay: Dícsértessék... Ha te engem, — ha én téged... Nincsen olyan barna leány... Huber: Magyar hősök, Fall: Szerencse malac, Rubens: A hollandi leány, Ilaven: csavargó, — Straus: O: A részeg leány.

A zenemű-kölcsöntár 5-ik pótgjegyzéke is megkapható és ingyen kapható.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSÓ,

401

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 885. sz.

A nagy karácsonyi occasió

egyes cikkeink árai:

- Tiszta selyem liberty ... 65 kr.
- Mintázott nehéz blousselymek 85 "
- Sima színes nehéz lousienne 95 "
- Kínai nehéz nyersselyem 98 "
- Suhogó chang taffetta fleur 1.10 "
- Amerikai nehéz duchesse 1.10 "
- Lyoni 60 széles nehéz duchesse 1.50 kr.
- Suhogó nehéz fekete taffeta 75 kr. felj. bb.

Általunk hirdetett feltűnést keltő

2 méter hosszú chiné csokros echarpok drb. 1.50 megérkeztek.

Lyoni blous és joupanselymek mesés árai: 1.10, 1.25, 1.45

130 cméter széles valódi argol kabát sealskin 8 forint.

Leszabott csipke- és selyem-voile és chine gaze ruhák most fél-értékben kaphatók.

Szénásy, Hoffmann
 és Társa
 Budapest,
 osakis: Bécsi-utca 4.
 Kinták vidékre frankó. 5714

Könyvkörben
 egy ügyes fia
 tanulónak

3 korona kezdőfizetéssel felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék köz-
 hirre teszi, hogy özv. Gróf Potocky
 Andrásné által Zöldesti, madri-
 zesti- és selymos bucsávai határok-
 ban létesítendő gőzüzemű iparvas-
 ut céljaira szükséges területek ki-
 sajátítási ügyében a kártalanítási
 tárgyalás megtartására Zöldesti köz-
 ség kórházához a f. évi december
 hó 15-ik esetleg következő napjának
 d. e. 9 órája tüzetik ki; erre
 az összes érdekeltek azzal idéz-
 tetnek meg, hogy elmaradásuk a
 kártalanítás feletti érdemleges ha-
 tározathozatalt nem fogja gátolni
 s az elmaradás miatt igazolásnak
 helye nincs.

Az aradi kir. törvényszék mint
 polgári bíróságnak 1908. évi no-
 vember hó 27 én tartott üléséből.

Seybold,
 jegyző.

8708

Használt ólom megvételre kerestetik

726-1908. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értel-
 mében ezennel közhirre teszi, hogy
 a világi kir. járásbíróságnak
 1905. évi Sp. 730/3. számú vég-
 zése következtében, Dr. Németh
 János aradi ügyvéd által képviselt,
 Povlovits Constantia parkócai la-
 kos javára, végrehajtást szenvedett
 ellen 907 kor. 78 fillér s jár. ere-
 jéig 1906. évi május hó 26 án fo-
 gatanosított kielégítési végrehaj-
 tás útján le- és felülfoglalt és 679
 koronára becsült következő ingó-
 ságok, u. m.: háziutortok nyil-
 vános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a világi kir.
 járásbíróság 1908. évi V. 468/2. sz.
 végzése folytán 507 kor. 78 fillér
 tőkekövetelés, ennek 1904. évi
 szeptember hó 1. napjától járó 5%
 kamatai, 1/2% váltódíj és eddig
 összesen 146 korona 28 fillérben
 bíróság már megfizetett költsé-
 gek erejéig, Világos községben, vég-
 rehajtást szenvedett lakosán Pó-u.
 1162. sz. leendő megtartására 1908.
 évi december hó 15-ik napjának
 d. e. 8 órája határidőül kituzetik
 és ahhoz a venni szándékozók
 ezennel oly megjegyzéssel hivatnak
 meg, hogy az érintett ingóságok
 az 1881. évi LX. t.-c. 107. és
 108. §-al értelmében készpénzfize-
 tés mellett, a legtöbbet ígérőnek,
 szükség esetén becsáron alul is
 el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő
 ingóságokat mások is le- és felül-
 foglaltattak és azokra kielégítési
 jogot nyertek volna, ezen árverés
 az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értel-
 mében ezek javára is elrendeltetik.
 Kelt Világos, 1908. évi novem-
 ber hó 30. napján.

Thuránzky Sándor,
 kir. bír. végrehajtó.

3008

Mindeddig felülmulhatatlan!

A Maager W.-féle
 valódi tisztított

Csukamájolaj

(hatóságilag védett ki-
 adásban.)

sárga üvegenként 2 kor.
 fehér " 3 kor.

Maager Vilmostól
 Bécs. 3276

1869. óta Ausztriába és
 Magyarországra általá-
 nosan bevezetve.

Tanárok és orvosok elő-
 szeretettel rendelik.

Kapható a legtöbb gyógy-
 szertárban és droguerianban

Főlerakat és szétküldés
 Ausztria-Magyarország
 részére:

W. MAAGER, WIEN,
 III/3., Heumarkt 3.

Utánzások tör-
 vénnyileg üldöztetnek.

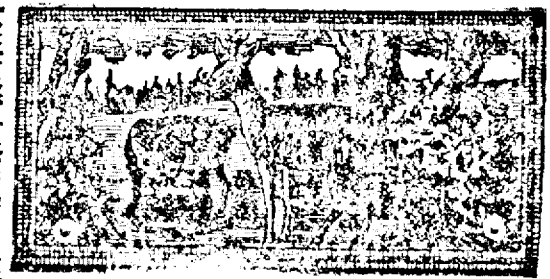
Aradon kapható Gutori
 Földes Kelemennél.

Szőnyegnek verseny nélkül való áron
 közvetlenül megszerzése.

A gödingi termelő- és kereskedelmi társaság (Produktiv-
 und Handels-Gesellschaft in Göding) közvetlenül a fo-
 gyasztóknak költői elsőrangú díszszőnyegeit vastag senil-
 léből, mindkét oldalán egyforma, párhuzamosan kitűnő minő-
 ségben és csodálatos mintával, a meglévesztésig hasonlít
 a valódi smirnal kötött szőnyeghez, szintartásért jótállás

Fali szőnyeg senilléből 5 K 30 f.
 100 cm. széles, 200 cm. hosszú.

Az árak legelőnyösebbek a legpraktikusabb ajándék.
 A szőnyegnek mindenféle állatok, kutya, szarvas,
 őz, macska, kőzet, hatyu, róka stb. Fali szőnyegeink
 kiváló minőségű elsőrangú minőségűek, a nedvesség nem
 hatolhat hozzájuk és a legjobb higiénikus védelem a
 meghűlés ellen.

Elegans ágyelők

ugyanabból a kitűnő anyagtól 1 kor. 60 fill. — Lam-
 breken (ablakvédő), nagyon elegáns, bordó és oliv.
 120 cm. széles, 140 cm. magas, igen elegáns bordúr-
 rel és rojtjal 5 kor. 50 fill.

Rendkívül finom szalonszőnyegek

a legelegánsabb perzsa és seccesevidi mintákban.
 140 cm. széles, 200 cm. hosszú 7 K 160 cm. sz., 250 cm. h. 10 K
 180 " " 270 " " 13 K 260 " " 300 " " 14 K

Minden megrendelés el lesz ragadtatva a minőségűl.
 Szétküldés utánvétellel. Meg nem felelés esetén szíves
 kicserélés, vagy a pénz visszaküldése.

Produktiv. und Handels-Gesellschaft **Drammer & Stern**
 GÖDING Nr. 61. sz. (Morvaország) — Számlán
 elismerté irat. 5719

Karácsonyi ajándékok

legelőcsőbb bevásárlási forrása

Fischer Mór

Arad, Andrásy-tér 20.sz.

(Fischer Ellz-palota.)

3699

Üveg, porcellán,
lámpa és

diszműáru kereskedése.

Megyei és városi telefon szám 568.

515-1908. gsz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Aradon létesített 6 uj elemi iskolánál szükségelt 4 mély furatu kut készítése iránt folyó évi december hó 21-én délelőtt 10 órakor a városháza földszinti termében zárt ajánlati versenyárgyalást tart.

A teljesítendő munka kimutatása, valamint egyéb szükséges tudnivalók Arad sz. kir. város mérnöki hivatalában a hivatalos órák alatt d. e. 9-12-ig, d. u. 8-6-ig ünnepnapok kivételével megtekinthetők, hol az ajánlati lapok és költségvetések díjtalanul megszerezhetők.

A versenyezni óhajtokat felkérjük, hogy a munkát iránti szabály szerűen kialakított és pecséttel ellátott, borítékba helyezett ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt közvetlenül, vagy posta útján a ki-tűzött nap d. e. 10 óráig Arad sz. kir. város gazdasági székehez anynyival inkább is nyujtsák be, mert az elkésett ajánlatokat figyelembe nem vesszük.

A versenyárgyaláson ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek

Ajánlattevő köteles az ajánlati végösszeg 5%-át készpénzben vagy a közszállítási szabályzatban megjelölt óvadékképes értékpapirokban bantapénzül folyó évi december hó 21-én d. e. 10 óráig a városi pénztárba letenni és a vonatkozó letéti jegyet az ajánlathoz csatolni.

Ajánlatot csak a város által kiadott szabványos ajánlati lapon és a munka mennyiségei szerint kimutatási úrlapon, egységárak kiténtése mellett lehet tenni.

Százalékos engedménnyel, vagy felülfizetéssel tett ajánlatokat nem vesszük figyelembe.

A kutak közül 2 1909. február 15-ig, 2 pedig 1909. március hó 15-ig teljesen készen, átadandó.

Ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a költségvetést, a vállalati általános és részletes feltételeket teljesen ismeri és magára nézve kötelezőnek elfogadja.

Ajánlattevők ajánlataikkal a közszállítási szabályzat 25. §-a értelmében a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Azon pályázók, kik a szállítást elnyerni óhajtják: kötelesek ipartűzi jogosultságukat igazolni, akik pedig Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, illetőleg ismeretlenek: tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, amelyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A munkálatoknál kizárólag hazai termékek használhatók fel és magyar honos munkások alkalmazandók.

A város közönsége fentartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül tekintet nélkül az árakra, szabadon választhasson. Arad, 1908. évi november hó 30. A gazdasági szék.

BEZÁRÓMUNKÁS

MEGNYITÓZÁSOK

IRÓHAPPOR

ARADI NYOMDA
REZERVÁRI UTCA 10.

KÖNYVKÖTÉSZETE
KÖNYVKÖTÉSZETEK
KÖNYVKÖTÉSZETEK
KÖNYVKÖTÉSZETEK

DISZDOBOZOK

FÉNYKÉPTARTÓK

AMATÓR KÖTÉS.

Valódi
OROSZ ÉS CHINAI TEÁK.
 Legfinomabb 1331
ANGOL RUMOK.

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer János-utca 2. sz.

— Városi és megyei telefon szám 455. —

Kaphatók Aradon:
 Guttman és Berger,
 Münz I., Meisl és Ad-
 ler és Weinberger Já-
 nos kereskedéseiben.

Tiszta
tökmagolajt

nagyobb mennyiségben
 de különként is lehet
 kapni 90 fillérjével

Bontzos Lajos

olajgyárosnál

3688

Nagyszalontán, 267. sz.

Sok pénzt

kereshet most

karácsony és újév előtt min-
 denki, ki ismerősei körében
 különféle kelendő cikkekben
 üzletszerzéssel akarnak foglal-
 kozni. Hölgyeknek könnyű és
 tisztességes kereseti forrást
 nyújthat.

Cím a kiadóban. 3670

Női kalap divat szalon!

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség
 b. tudomására hozni, hogy válogatott izlést

modeljeim

az őszi és téli szezonra megérkeztek.

Dusan felszerelt raktáram által abban a kelte-
 mes helyzetben vagyok, hogy egy a legkényesebb,
 mint a legszéresebb igényeket tudom előgíteni.
 Számos látogatásért eső 3221

Grünblatt Antónia

Arad, Szabadság-tér II., I. em.

(a Glück husszarakkal egy hársban.)

Gyászkalapok a legprévidebb idő alatt elkészülnek

Újlópatkolda és kovácsműhely.

Van szerencsém értesíteni a nagyér-
 demű helybeli és vidéki lótarló közönsé-
 get, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

**lópatkoldát és kocsi-
 készítő műhelyt**

létesítettem

Nádor-utca 4. sz. alatt,

Nemess Géza házában.

Készíték mindenféle **gyógypatkó-
 kat**, kívánatra istállóban is vasalok, el-
 vállalom a lóvasalást havonta, a legmér-
 sékeltébb árak mellett, ugyszintén min-
 denféle uri fogatokat a legnagyobb igé-
 nyeknek megfelelően készítek. Midőn ezen
 vállalatomhoz fogtam, kérem a nagyér-
 demű közönség szives pártfogását. 2099

Kiváló tisztelettel

Schreiber Ferenc,

okleveles és speciális lóvasaló.

Kőszén
 3.60 korona.

100 kg.-ként házhoz szállítatik 50
 — kg.-os plombázott zsákokban —

Megrendelhető:

Erdélyi bánya r. t.

főraktáránál

Karolina-utca 7. sz.

Telefon 206. sz.

Legideálisabb szer az arcz és
 kéz bőrének ápolására az

„Fizor“

mely a legkényesebb követelmé-
 nyeknek is teljesen megfelel.

Orvosilag ajánlva.

Kapható a gyógyszertárakban és gyógy-
 áru üzletekben.

Főelárutató hely: 1518

WOJTEK ÉS WEISZ

gyógyszertár nagykereskedő araknál Aradon.
 Kapható Hegedűs Gyula üzletében.

Egy üveg ára: 1 korona 20 fillér.

Tisztviselők figyelmébe.

Az O. magy. I. áll. tisztviselőegylet kelezsvári
 képviselősege (Kelezsvár, Ferencz-József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél,
 katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyetli
 ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsosnál szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

Hatásában

Felülmulhatatlan

a kellemes ízű, friss Hajós fele

Csukamájolaj

Gyermekek és felnőttek által
 egyaránt kedvelt; hatalmas táp-
 anyagánál fogva az orvosok
 előszeretettel rendelik.

Ára egy üvegnek 2 korona.

**Köhögés,
 Rekedtség**

elnyálkásodás ellen elismert ki-
 tűnő hatású szer a

„Tussinál“ cukorka

ára 60 fillér, és

„Tussinál“ thea

ára egy doboznak 50 fillér.

Dr. Graur Victor aradi fog
 orves antisept. szájvizének és
 fogporának egyedüli raktára.

Egy üveg szájviz 2 korona.

Egy dohoz fogpor 1 korona.

Legjobb fekete, le nem mosható

HAJFESTŐ

a Hajós-féle

MELOGEN.

Ára 2 korona.

Kapható a készítőnél:

241

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerárában

Arad, Andrassy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszerár, Hlatzerárut és drogeriában.

Téli menetrend.

Érvényes 1908. évi október hó 1-től.

Table for Arad-Budapest rail line showing stations and train times.

Table for Budapest-Arad rail line showing stations and train times.

Table for Arad-Tóvis rail line showing stations and train times.

Table for Tóvis-Arad rail line showing stations and train times.

Table for Arad-Temesvár-Józsefváros rail line showing stations and train times.

Stations not shown

Advertisement for Csillagszóró gyertya (Candle stars) by Rosnyay János, Arad.

Advertisement for Pályázat (Bidding) regarding medical services in Arad county.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
Jósef tércsereg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Hirdetéseket felvételnek a
Kiadóhivatalban:
Jósef tércsereg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Vasárnapoknál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Ha az év végén minden apró hirdetésnek ára 4 fillér, vasárnapoknál pedig 5 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánló apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szög 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elosztó helyén.

AKIK

ismerettség híján

házasárra, szülőre, felvilágosításra, könyvelésre, segédre, törvényre, gazdaságra, kölcsökre, és másra, kölcsökre.	kölcsökre, gazdaságra, szülőre, szobaiára, házi- vagy, hadászatra, pénzügyre, házasárra, és másra, vagy másra.
---	---

AKI

bérbérelni kíván

házat, kocsit, vadászati- területet,	kocsit, lovat, házasárra, kölcsökre,
---	---

AKI

eladni kíván

szőlőt, szőlőt, szőlőt, gyümölcsöt, gabonát,	szőlőt, mehelyt, lakást stb., vagy
--	---

AKI

mindenféle vészt vagy bérbevételei céljából keresi;

AKI

váltmány állást betölteni kíván: legelő-
szabban és csőki, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

12. sz. hirdetés

12. sz. hirdetés

Egy jóforgalmu

fűszerüzlet eladó. Bővebbet Pécs-
ka-ut 1/a. szám alatt, a vasúttal
szemben. 3712

Égyes női ruha varrónő

ajánlkozik házakhoz, házon kívül
is vállal. Lakás: Petőfi-utca 4.,
ajtó 8 3721

Dívtos salon garnitur

50 frt., egy új consul 50 frt. ■
adó. Cím a kiadóhivatalban. 3714

A pankotai uradalom
pankotai vásár vámsze-
delési joga 1909. év ja-
nuár hó 1-étől kezdődő,
három évre folyó év
december hó 13-án, va-
sárnap délelőtt 9 órakor
Pankota községében
tartandó árverésen bér-
beadatik. 3679

Eladó birtok.

Terentálmegegyben, haláleset miatt,
prima telaj. 587 kő hold épüle-
tekkel együtt, 4 236 frt.-ért eladó.
Birtoko 400 frt. Bővebbet Asbóth
Gyulánál, Arad, Arpad-tér 4., 1.
ajtó. 3700

Karácsonyra!

Legutányesabban kaphatók: Diszle-
vélpapír, képeslevelezőlapok fa-
rgyak festésre, imakönyvek, fes-
tőminták, karácsonyi díszek, csoda-
gyertyák, ifjusági iratok és diez
munkák. Tolnai Világlapja képvise-
lete. Folyóiratok. Divatlapok. Krausz
Paulin, Színházépület. Telefon sz.
511. 395

Betűdség miatt

december hóra, esetleg továbbra
is átadó, egyes napokra is, 2 egy-
más mellett elsőrendű földszinti
lakás az „A” bérletre. Cím
a kiadóban. 3702

Egy német vagy francia

kisasszony felvétetik két nagyobb
leányka mellé. Bővebbet a kiadó-
hivatalban. 3701

Pénzt,

törlesztéses kölcsönt ingatlanra,
konvertálásokat, váltókra kölcsönt
a legolcsóbban és gyorsan szerez:
Ingatlan Forgalmiroda Arad, Ar-
pad-tér 4., I. em. 3706

Veszek könyvtárakat,

egy-egy könyvet és hangjegyeket
legmagasabb áron. 50,000 köte-
tes kölcsönkönyvtár és zenemű-
költészet intézet. Telefon 586. sz.
Korpei Izse könyv- és papírkere-
kedése, Aradon. Ugyanott tanuló
felvételek. 3161

Boczkó-utca 2. szám

és Beros Béni-tér 8. számú házak
szabad kézből eladók. Bővebbet
Beros Béni-tér 8. szám, lisztüzlet-
ben. 3572

Varjassy József-utca 6. szám

alatt egy 6 lóra való istálló és egy
kocsiszina azonnal kiadó. 3689

**Az Andrássy-utról
nyíló egyik legforgal-
masabb utcában egy
egyemeletes bérház
eladó. Bővebbet Vö-
rösmarthy-utca 3. sz.
II. em. 16. ajtó. 3700**

Eladó házak.

Merián-utca 7. számú és Mikos
Kelemen-utca 3. sz. Bővebbet
ugyanott. 3811

Karácsonyi pulykák

választva kaphatók, és nagyon szép
fajkozak és süldők. Orosznál,
Arad, Wesselényi-u. 84. 3687

Legjobb francia divatlap

a „La Toilette Moderne”. Ára szá-
monként 1 kor. 20 fill. Kapható
Ingusz I. és Fia könyvkereskedésé-
ben Arad, Weitzer János-u. 201

Ágybavizelés.

Azonnali szabadulásért jótanács. Felvilágo-
sítás díjtalan. Kor és nem megadandó!
Fényes köszönőlevelek. Orvosiilag ajánlva.
„SANTAS” Intézet
VELBURG P. 124. Bayera. 5723

Eladó

Bakamezőn 45 év óta fenn-
álló jó forgalmu

korcsma- és vegyes- kereskedés

kerttel és házzal, melyhez 8000
korona tőke szükséges.

Ugyanott

40 hold elsőrendű
szántóföld bérbe-
adó, esetleg eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt
Färber Lajos és Testvére cég
Aradon. 3713

M. kir. vicecellériskele igazgatósága.

Pályázati hirdetés.

A barackai állami szőlőtelep 1908. évi fenyődeszka és
léc szükségletére pályázatot hirdetek.
1. 60 m³ 2 öles 3/4" 6 és 8 széles II. osztályu fenyő-
deszka.
2. 10 m³ 2 öles 3/4" és 1/2" I. oszt. fenyőfa léc.
Szállítási határidő folyó év vége, árak bérmentve Paulis
állomásra adandók meg.
Egykoronás bélyeggel ellátott pályázatok alulírott címre
küldendők december 13-án s. a. 9-ig.
Ménés, 1908. december 4-én.

A m. kir. vicecellériskele
igazgatósága.

5835-1908. sz.

Hirdetmény.

Értesítjük az érdekelteket, hogy
a m. kir. kereskedelmi kormány
által Gödöllőn létesített szeszkeres-
leti állomás működését megkez-
dette, annak ügy szervezeti sza-
bályát, valamint működési körét
is felölő díjjegyzéke a hivatalos
órák alatt levéltárunkban megte-
kinthető.

Arad, 1908. évi. november hó
27-én.

A városi tanács.

Arad. m. kir. város rendőrkapitányi hivatalától.

3640-1908. khsz.

Hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy Aradon
1908. év november hó 27-ik nap-
ján egy darab vörösszőri riska
tehen, balfüle bekasitva, elfogatott.

A tulajdonos folyó évi decem-
ber hó 11. napjáig a kapitányi hi-
vatálnál jelentkezik és tulajdon-
jogát beigazolhatja.

Ha a tulajdon-jogát beigazolni
képes tulajdonosa, a fenti határ-
idő alatt nem jelentkezik, az állat
mint gazdátlan jószág nyilvános
árverésen el fog adatni.

Arad, 1908. évi december hó 3.

Rendőrkapitányság.

38708-1908. sz.

Hirdetmény.

Az 1908. évre kivetett országos
betegápolási pótdó lajstromot az
1882. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a ér-
telmében 8 napi közszemlére kitesz-
szük f. évi november hó 26-tól
kezdődőleg.

Felszólamlások a kitétel nap-
jától, új adózókra nézve az adó-
könyvecskébe történt bejegyzés
napjától számított 15 nap alatt a
városi tanácsnál nyújtandók be.

Arad, 1908. évi november hó
17. napján.

A városi tanács.

FISCHER

Karácsonyi

Kiállítása

az óriási hosszú teremben!

Az aradi közönség nem tudja szétválasztani karácsony ünnepét Fischer Simon Nagy Áruházától.

Bámulatos szervező-képességgel, ritka szorgalommal, évről-évre, újabb karácsonyi meglepetést szerez nekünk Fischer Simon.

A tavalyi tárlatot nem lehet egykönnyen elfelejteni. Az óriási hosszú terem tündöklő fénye nyomot hagyott mindenkiben. Csodákat beszéltek erről a tárlatról, mely által Arad egyszeriben a legfejlettebb kereskedő városok közé emelkedett.

S ha most azt mondjuk, hogy az **idei** karácsonyi kiállítás

az óriási hosszú teremben,

messze túl fogja szárnyalni a tavalyit is, úgy ez fényes erőpróbája lesz Fischer Simon Nagy Áruházának.

1101

Megnyílik

vasárnap, november hó 29-én

s meleg pártfogásába ajánljuk Arad és vidéke tisztelt közönségének.

Valódi orosz, Caravan és chinai

TEÁK

eredeti csomagokban és kimérve

Valódi Jamaikai

RUMOK

ismert saját töltésű üvegeinkben

Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése

ARADON.

POROSZ MAGYAR KÖSZÉN

KOKSZ (PIRSZÉN)

blombázott zsákokban,

ROSTÁLT BÜKK-FASZÉN
házhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDE-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán.

Telefon 46.

3676

Telefon 46.

Ha ön meg akar győződni,

hol vásárolhat legjobban és legkényelmesebben

karácsonyi és újévi ajándékot,

íradjon el

3671

Rudas Samu bizományi irodájába,

Arad, Asztalos Sándor-utca 10. szám.

Itt megtekintheti és bolti áron megrendelheti a legalkalmasabb tárgyakat, mint a hírneves Nowotny fele fegyvergyárnak összes gyártmányait, továbbá a legfinomabb francia táv és színházi látcsöveket, fénykép készülékeket, minden létező hangszereket és sok más árut a legszolidabb kiszolgálás mellett. Tessék megkísérlni, vételkényszer nincs. — Képes árjegyzék ingyen.

Városi és megyei telefon 663. szám.

Háziasszonyok részére

célszerű és közkedvelt
karácsonyi és újévi ajándék:

egy jó gáztűző

és egy szépen nikkelezett

gázvasaló,

melylyel legolcsóbban főzhetünk és vasalhatunk.
Könnyű és tiszta kezelés, nagy kényelem!! Olcsó
árakon és nagy választékban kaphatók

AZ ARADI LÉGSZESZGYÁRNÁL

Ugyanott kaphatók légszeszesillárok álló és függő
gáziszófényre, valamint légszeszesütőkályhák, légszesz-
fürdőkályhák, vi. melegítők és légszesztűzhelyek,
a legjobb és legcélszerűbb kivitelben.

Az aradi légszeszgyár által leégetett, legjobb minőségű izzótestek a következő helybeli üzletekben kaphatók, darabonként 60 fillér árban:

Forray-utca 2/b. Müller J. és Fia, vegytisztító intézet.
Atzél Péter-utca 1. Diamant Ferencz, villanyszerelő.
Andrássy-tér 25. Tapolcsányi Gyula, keféáru raktár.
József főh.-ut 11. Müller J. és Fia, vegytisztító intézet.
Erzsébet-utca 13. Licker Viktor, fűszerkereskedő.

1844

DEPILLOR

HAJVESZTŐ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnövekedés alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. Ara utasítással 1 korona.

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul

a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ara utasítással 70 fillér.

Ovakodjunk az utánzatoktól! Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.

Poloskák

kiirtására legjobb szer a

Phenolsav.

Még a petéket is kiirtja, a butorokat nem támadja meg.

Ara egy üvegnek 70 fillér.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai

Gummi-óvszer

NEVER.

6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

241

Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhát.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHUVELY.

Értesítés!

Van szerencsém a t. közönséget értesíteni, hogy az A. Cs. E. V. Zöldesi uradalmától megvettem az idej almatermést, kitűnő Sikulai és Sóvári fajtákat, s abból bármilyen mennyiségben szállítok, métermázsanként 20 koronáért.

Kiváló tisztelettel

Fuchs Bernát,

ZÖLDES, up. Gurahoncz.

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek tudomására adni, hogy Deák Ferenc-utca 33. szám alatt egy előnyomda, himzés és fehérnemű varrodát nyitottam, ahol is elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, melyeket a legdiszesebb kivitelben és a legjutányosabb árak mellett készítem.

Tisztelettel 3521

VAJDA JÁNOSNÉ.

Hímző fehérnemű varróleányok felvételnek.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,

gomb, bojtok

és rojtok

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyneműk

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készit.

888

Meg csak néhány napig!

Huzás már 1908. évi december 30-án.

Magyar királyi

jótekonyczélú államsorsjáték

Főnyeremény 150,000 kor. készpénzben

Az összes nyeremények összege 365 000 korona.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben. 5834

Magy. kir. Lottójövedéki igazgatóság.

Minden jobb üzletben kapható.

Kérjünk Braun-féle

„Rózsa-crém“ cipőkenőcsöt,

mert az összes forgalomban levő gyártmányok között a

„Rózsa-crém“

conserválja a lábbelit, ellentétben más készítményekkel, melyek a bőrt kiszáritják és törékenynyé teszik. — Eddig is számtalan szakember elismerésével találkozott.

Egyedüli készítője

Braun N. A. Arad.

Ismételadók forduljanak bizalommal hozzám

Szál Testvérek

fióközlete Orsován

3473

a következő friss és kitűnő minőségű sóshalakat ajánlja, és pedig:

Keszeg	elsőrendű	55—80	koronáért.
	másodrendű	50—55	"
	harmadrendű	44—48	"
Lopár	Kisebb közép ponty	65—70	"
	Közép ponty	70—80	"
	Sós csuka	45—60	"
	Fehér sóshal	45—70	"
	Vegyes	50—60	"
Trahanac	Nagy sósponty	80—90	"
	Sós harcsa	85—90	"
	Vegyes	70—80	"

100 kg.-ként előleg és utánvét mellett helyt Orsova pályaudvar. —

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez mindenesetre a zongora is tartozik, mely dus raktárban teljesen új állapotban 700 koronától felfelé és használt zongorák 200 koronától felfelé állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés havonként 8 koronától felfelé.

— Zongora hangolásokat helyben és vidéken szak-képzett segédem által végeztetem. 561

Nyilvános kölcsönkönyvtárban, melyben magyar, német és francia nyelvű szépirodalmi művek igen nagy választékban vannak raktáron. Olvasási díj havonként 1 korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József

ARAD,

Deák Ferencz-utca 28 sz.

Telefon szám 25.

Heim Ferenc

képesített kőművesmester

Arad, Jóna-utca 26. szám.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az

építkezési szakmába vágó

mindennemű új épületek, lakházak, magtárak, istállók építését a mai kor igényeinek megfelelően a lehető legjutányosabb árban készítek, ugyancsak célszerű átalakítások és kisebb-nagyobb javításokat, s megbízás folytán a szükséges terveket készítem a legelőnyösebb feltételek mellett vállalom. Miért is a nagyérdemű közönség becses partfogását kérve, tisztelettel

Heim Ferenc,

1144

képesített kőműves mester.

Zálogtárgyakról

zálogcédulákat, briliáns és gyémánt köveket, tört aranyat veszek.

Születési, névnap, nász és menyasszonyi ajándékok

arany, ezüst és

ékszertárgyakban

rendkívüli olcsó árak mellett kaphatók.

Farkas J. Streicher

Arad, Tökölv-tér I.

Egy próba mindenkit meggyőz arról,

8415

hogy a **legezebb fehér arcot** és **kezet** csak a már 15 év óta általánosan közkeveltségnek örvendő és ártalmatlan **Kárpáti-féle**

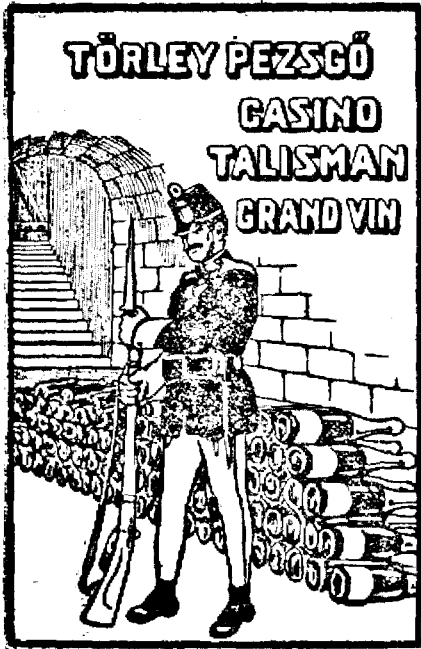
használata által lehet elérni, mely eltünteti, úgy felnőtteknél, mint gyermekeknél szeplőt és minden arctisztatlanságokat, fagyást és bőrbetegségeket. — **Zsirtalan, ideális szépitőszert.** 1 adag 1 korona, mely 2 hónapra elegendő. Kapható a feltaláló **Kárpáti János** gyógyszerésztárában Arad, Boros Béni-tér 15. sz. — Továbbá droguériákban.

Csak akkor valódi, ha az itt látható védjeggyel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk.

Benzoe-Tejcréme

150.000
korona vagyonnal

biró hajadon, földbirtokos leánya, 21 éves, férjket keres. Azonkívül még több száz vagyonos parthie előjegyzésben, úgy hogy minden igénynek bármikor megfelelhetünk. Forduljon minden házasságkötő Schlessinger céghez, Berlin 18. 3641

Paladics György
épület- és butorasztalos

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására adni, hogy Deák Ferenc utca 33. száma alatt egy

épület- és butorasztalos

műhelyt nyitottam. Elvállalok minden a szakmába vágó munkát. Épület, butor, portál- és iroda-bereendezések a legszebb kivitelben a legjutányosabb árak mellett.

Tisztelettel 3386

Paladics György,
épület- és butorasztalos.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarádi ó és peccsenyeborok

úgy nagyobb mennyiségben, valamint palaczkokban kapható

Winter Adolf

ügynök 555

ARADON,

Deák Ferenc-utca 40. sz. alatt.

Köszönet

Belföldi szénak P. rosz szén Karwini szén Osztrai kovácsosán Kokszt Brikett Faszén

Köszönet

Szállít waggonszámra, valamint évi kötésre

Klár Andor

cségy 5702

DEBRECZEN, Miklós-utca 23. szám.

Telefon Interurbán 446. Sörgönyeim: Klár Andor.

Kérjen ajánlatot.

Meszet

Kizárólag fával égetett bikarmegyei (Étsad-Rév-Mezőtelegd) fehér darabos mészt. Évi termelés 1000 Waggon.

Meszet

NIGRIN legjobb cipőtisztítószer

mely a legpompásabb lenyit adja és a bőrt tartóssá teszi. Nigrin egészségi szempontból melegen ajánlható, mert Nigrin folytonos használatnál is a bőrt légmentesen el nem zárja, úgy hogy a láb kipárolgását nem akadályozza.

St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS. Mindenütt kapható. 6004

Elismerő oklevél Nyiregyháza Kiténtetve: Pécs, Temesvár.

„Lapidim” tázala gyujtógár részvénytársaság Nagyberezna, Ungmegeye.

Aradi iroda és főraktár: — Spira Mórna. Andrássy-tér 3. szám.

Telefon szám: 630. sz. 1812

„Lapidim” segítségével apróra használata nélkül gyujthatjuk meg a tüzfát; erre szolgál a legkisebb, tehát legolcsóbb faanyagjuttató. Közvetlenül minden más gyujtóanyag igénybe vétele nélkül lehet a szénalágyujtó „Lapidim”-mal, a kőszén és pirszénat (kokszt) meggyujtani. A kazán alágyujtását, melyre eddig kőszénre kellett tüzfát pazarolni, szintén a céla szolgáló „Lapidim”-mal kényelmesen elláthatjuk. Még lényegesebb a megakarítás a szénalágyujtó használataánál, minthogy ez a tüzfát (nemcsak az aprófát) teljesen nélkülözhető teszi egy alágyujtás, még sem kerül 3 fillérről többre. Számtalvó összeget képvisel az a megakarítás is, melyet azáltal érünk el, hogy minden alágyujtást egy darab „Lapidim”-mal eszközölünk. A fával való alágyujtásnál nem állott módunkon pontosan mértéket tartani és néha egész felesleges módon pazarolunk a mindinkább dráguló tüzfát.

Kapható minden fűszer, vegyes, festék és vaskereskedésben.

Nagy és kicsinybeni raktár: Nagy Farkas, Kneffel Károly és fia, Pollák József és Welsz Dávid üzleteiben. — Vízontelárusítóknak megfelelő kedvezmény.

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI ÜVEGCISISZOLÓ-, MŰVEGEZŐ- ÉS TÜKÖRGYÁR ARADON, V. PÉCSKAI-UT 17.

TELEFON 525.

TELEFON 525.

1908. október 21-én szerdán megkezdte üzemét.

Elvállalja: Csiszolt és sima tükrök, rézbe-foglalt és egyéb művegezesek, modern kirakat bereendezések, edzett üvegtáblák, velencei tükrök stb. gyors és jutányos elkészítését. Régi tükrök új fonsorozása mérsékelt árak mellett.

3341

Megérkeztek a téli divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Pórray-utca sarak, gróf Nádasdy-palota.)

3447

Ajánlja dusan felszerelt árurak-lárát, hol a legszebb és legdivato-sabb kalapok, ingek, gallérok, kszelők, nyakkendők, keztük, zseb-kendők, harisnyák, sctabotok és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi sport és gyermek sapkákban!

Divatújdonság francia és olasz

illatszer különlegességekben.

Kamerli J. pécsi keztükgyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

Van szerencsém igen tisztelt vevőim b. tudomására hozni, hogy kizárólag csak

saját termésű boraimat

bármilyen kis mennyiségben is árusítom és üvegekben házhoz szállítom. Szőlő termelésemet tettemesen nagyobbítottam s így módomban van a legmagasabb igényeket is kielégíteni.

2997

Tisztelettel

Quirini Sándor

Aulich Lajos-utca 7/E.

Telefon szám 297.

Új cipő raktár! Tartós munka!

Ha szép és tartós cipőt óhajt, úgy forduljon bizalommal

Weisz Márton

uri és női cipészhez,

Arad, Deák Ferenc-utca 4. szám,

ahol mindennemű saját készítésű uri, női, és gyermek cipők aliandoan raktáron vannak s a lehető legjutányosabb árért beszerezhető.

Megrendelések ugyanott a leg-pontosabban készülnek.

Egy próba vásárlás, illetve ren-delés mindenkit meg fog győzni erről.

3613

Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!

Benoid-gáz a legolcsóbb világítás

751

kastélyok villák, uradalmak, szanatoriumok, kórházak, hotellek, vendéglők, gyárak, laboratoriumok, állomások, kazáryák templomok, iskolák, közönségek és kis városok részére

50 normálgyertyafényű láng óránként csak 1-6 fillérbe kerül!

Nem veszélyes! Kézből veszélye kizárva! Legegyszerűbb kezelés! Bel- és külföldi elismerő nyilatkozatok. Bel- és külföldi szabadalmak. Számos kiténtetés. Érdeklődőknek bővebb leívilágosítást ad!

Magyar Benoid-gáz Részvénytársaság

ARAD, Pécskai-ut 18/14.

Telefonszám: 561.

Költsévetés ingyen, minden kötelezettség nélkül.

Telefonszám: 561.

PAGLIANO-SYRUP

Legjobb vértisztító szer
ERNESTO PAGLIANO profesor Nápolyban.

Calata S. Marco 4.

3619

Bevezítve a hivatalos orvosi gyógyszerkönyvbe. **Kitüntetve** a gyógyszerészeti kiállításon 1894-ben, a Hygienikus kiállításon 1900-ban és majlandi nemzetközi kiállításon 1906-ban az **aranyéremmel**.

Üvegekben, dobozokban (poralakban) valamint comprimált táblákban (pizulak) minden nagyobb gyógyszerertárban kapható | Kérje mindég Ernesto Pagliano, Nápoly védjeggyel. Megrendelés vagy tudakozódás miatt tessék Real-Apotheke Sokrate Bracchetti-Ala (Südtirol) fordulni.

NOXIN

A LEGJOBB
CZIPŐ-
KREM.

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK BUDAPEST.
Főraktár: Aradon: ARADI CZIPÉSZEK TERMELŐ
SZÖVETKEZETE. 5728

Legalkalmasabb

karácsonyi ajándékok

ajánlok

Gáz és villanycsillárokat,

asztali lámpákat modern kivitel és legolcsóbb árakon.

Villanyvilágítási berendezéseket gyorsan, a falak rongálása nélkül végzek. 3678

Diamant Ferencz

Aztél Péter-u. 2. (Bohus udvar)

Telefon 595. sz

Telefon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréklámpahelyeket, szir és folyosóvilágítások, épület-berendezések, gőzfűtőberendezések, vas-ágyak, korti székek, parketták, asztalok tömör vasból, valamint minden szakszámba vágó munkát a legolcsóbb árak mellett.

Épület szerelésére vaskezeseket kaphatók. Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszakihozódnak. 120. Nagy választék sarkított mintákból tekeretes nagyságban. - A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Aki
zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 50 fillérért egy üveg 271

Rumkivonatot.
Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet

Kizárólagos raktár:
Földes Kelemen
gyógyszerésznél.

Nagymennyiségű plé-pánt és maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Nem kell London. Nem kell Páris. Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő mérték után!

CIPŐKET

urak és hölgyek részére
SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. száma.

Szűlők költsége figyelembe ajánlom orthopéd-ápolásaimnál, melyek megőrzik a láb-egyensúlyt, gyermekkoruktól, ugyancsak felnőtteknél egyáltalán eredményeket értem el, amit számos ismerős tanult. Készítok a valódi amerikai fényűző cipőket meg nem különböztethető tartós szép cipőket. B. megrendeléseket kerem teljes tisztelt v.

SEELINGER UTÓDA 841

Brecska Károly

Allami cipész tanfolyam szaktanítója

Borszivattyúk,
Tömlők,
Szűrők, Kutak,
Pincegazdászati eszközök,
legelőnyösebben
Kovács Soma és Társa
cégnél 461
ARADON.

A hölgyek tudják legjobban, mily fontos a **szép üde arc,** mily hatalom és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta legyen.

A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására és a szépség emelésére.

A Földes-fele Margit-Creme

az egyedüli... 6-szorli használat után eltávolított kiütéseket, pattanásokat, szepicákat, májfoltokat és az arcot előfőhérré teszi.

A **Földes-fele MARGIT-CREME** páratlan és csodás arc-zépitő és a szépséget megőrző hatását mi sem bizonyítja fényesebben, mint azon körülmény, hogy a Wienben rendezett „Ausstellung für Moderne Gesundheits und Schönheits pflege“ nagy aranyérmét és diszoklevelet nyert.

A **MARGIT-CREME**, miként azt számos vegyvizsgálat igazolja, ment minden káros anyagtól és így az arcot bármily ideig használják is azt nemcsak nem rontja, hanem késő öreg korig ifju üdeségében tartja meg.

Készíti:
Földes Kelemen gyógyszerész Aradon

Kapható az egész világon. Ár 1 koron. 281

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Egger mellpasztillái,
az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Dobosa 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és azétküldési raktár:
„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Aradon: Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajos Arpa, Keresz deza, U. Kosuth Pal, Ung János, Rozsnyay J. drök. Hauer Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerertárakban. Vojtek és Weiss drogeriáknál.
Győrökön: Mészáros Dániel gyógyszerertárban.
Magy.-Pécskán: Adler Gy Lajos gyógyszerertárban. 5721
Ó-Pécskán: Rokazin János gyógyszerertárban.
Sikmándon: Csézy Lukács gyógyszerertárban.
Székelyudvarhely: Püspöky Ró drök. gyógyszerertárban.